

PROGRAMA

EL MILLOR PER CATALUNYA

força, Esquerra!

Vota

**ESQUERRA REPUBLICANA
DE CATALUNYA**

741.541.88

EL MILLOR PER CATALUNYA

FUNDACIÓ JOSEP IRLA
Biblioteca

115(ERC) 1 R. 86

**ESQUERRA REPUBLICANA
DE CATALUNYA**

ÍNDEX

1. PANORAMA DE PRESENT	7
2. PANORAMA DE FUTUR	13
3. UN PROJECTE NACIONAL DE LES LLIBERTATS I EL PROGRÉS	
3.1. Programa d'impuls polític	19
3.2. Programa de generació de progrés	35
3.2.1. Economia	36
3.2.2. Societat	57

ÍNDEX

1.	PANORAMA DE PRESENT.....	7
2.	PANORAMA DE FUTUR.....	13
2.1.	Proposta d'aprofundir en l'autogovern.....	13
2.2.	Proposta d'un estat federalitzant.....	14
2.3.	Proposta de tornar a l'esperit del 79	15
2.4.	La via cap a la plena sobirania.....	15
3.	UN PROJECTE NACIONAL DE LES LLIBERTATS I EL PROGRÉS..	19
3.1.	Programa d'impuls polític.....	19
3.1.1.	Una reforma de l'Estatut.....	20
3.1.1.1.	D'àmbit territorial.....	21
3.1.1.2.	D'àmbit executiu.....	22
3.1.1.3.	D'àmbit cultural.....	23
3.1.1.4.	D'àmbit financer.....	23
3.1.1.5.	D'àmbit econòmic.....	25
3.1.1.6.	D'àmbit institucional.....	26
3.1.1.7.	D'àmbit polític	27
3.1.2.	Província Única.....	28
3.1.3.	Territori, comarques i burocràcia.....	29
3.1.4.	Llei d'Aran.....	29
3.1.5.	Exterior i Jocs Olímpics.....	30
3.1.6.	Per un model nacional de Policia	31
3.1.7.	Sindicalisme.....	33
3.1.8.	Mandat del President i Protocol d'Investidura	33
3.1.9.	Propostes de proposició de Llei.....	34
3.1.10.	Presència de la Generalitat.....	34

3.2.	Programa de generació de progrés	35
3.2.1.	Economia	36
3.2.1.1.	Fons de Solidaritat interterritorial de Catalunya.....	36
3.2.1.2.	Equipaments, comunicacions i transports.	37
3.2.1.3.	Creixement econòmic.....	38
3.2.1.4.	Pressupostos	40
3.2.1.5.	Política financera	43
3.2.1.6.	Política laboral i atur	45
3.2.1.7.	Agricultura, ramaderia, pesca i activitat forestal	48
3.2.1.8.	Comerç, defensa dels comerciants i drets dels consumidors	50
3.2.1.9.	Política industrial.....	53
3.2.1.10.	Turisme	55
3.2.1.11.	Sector exterior i política europea	56
3.2.2.	Societat.....	57
3.2.2.1.	Cultura i mitjans de comunicació.....	57
3.2.2.2.	Política lingüística	63
3.2.2.3.	Ensenyament	71
3.2.2.4.	Sanitat	76
3.2.2.5.	Servei Social i Acció Pública.....	79
3.2.2.6.	Joventut.....	83
3.2.2.7.	Esport.....	85
3.2.2.8.	Nivell i qualitat de vida i Medi ambient	87
3.2.2.9.	Drets de la persona.....	90

1. PANORAMA DE PRESENT

Durant aquests últims vuit anys, Catalunya ha avançat en molts aspectes. Vuit anys però són un període molt llarg o molt curt, segons es miri. Perquè amb el doble vessant de la cosa política i de les qüestions materials, el temps transcorregut presenta intensitats diferents. En les qüestions materials, els problemes de cada dia condicionen i preocupen, tot urgint la recerca de solucions per precàries que siguin. En canvi, pel que fa a la cosa política, la reflexió, per transcendental, no és tant immediata, a l'ensens que necessita posicionaments col·lectius expectants, davant de promeses que s'ajornen indefinidament.

Si s'analitzen, doncs, aquests vuit anys des de la perspectiva d'aquesta consideració dual, no és arriscat afirmar que l'evolució positiva que ha experimentat el país no és pas tan evident com, tan tossudament i alhora amb coïssime, ens ofereixen els informes del govern, mitjançant una propaganda institucional persistent i honorosa.

Amb tot, és cert, s'ha avançat. Potser no de la manera que, sota determinats principis nacionalistes i ideològics, s'hagués volgut i segurament tampoc en la direcció que, per coherència amb aquests principis, es creia que era la millor. Tanmateix, plantejar l'anàlisi de la situació actual des d'aquest punt de vista podria tenir caràcter partidista i, al seu torn, subjectiu. Perquè, des d'aquesta perspectiva, la conclusió no n'és pas d'altra que, l'avenç polític és negligible i el desenvolupament econòmic-social mancat de major justícia distributiva, tant a nivell individual com a nivell territorial.

Deixant així de banda aquest tipus d'anàlisi a favor de criteris equànims, el que compta és dissenyar un balanç realista. Sense apassionaments i exempt de partidisme. I com a tal balanç realista, descriure i valorar amb objectivitat les parts del corresponent actiu i passiu, per obtenir, en definitiva, un saldo contrastable de la situació del moment.

En aquest sentit, el primer que convé puntualitzar és que després d'una Pri-

mera Legislatura, caracteritzada per la il·lusió de recuperar la Generalitat, els desplegaments inicials del marc d'autogovern i l'execució d'un programa d'obres públiques fonamentat en el paradigma de la Mancomunitat, han succeït quatre anys més, aquesta Segona Legislatura, on la il·lusió s'ha esvaït en gran part i l'obra pública —la política del ciment i del rajol— ja no provoca un impacte tant gran (encara que és ben probable que continuï essent altament rendible a efectes electorals).

En aquests últims quatre anys, doncs, pel decreixement de la il·lusió i per la complaença rutinària del que ja es disposa, l'esperit del país ha canviat en tots i cada un dels àmbits que caracteritzen la vida nacional. El gran argument que s'exhibeix per fer propaganda de la governació és la sortida de la crisi i l'inici d'una etapa de recuperació econòmica, dintre d'un escenari de modernitat en el qual de nou es ponderen realitzacions relatives a obres públiques, certes consolidacions d'ordre cultural, una expansió relativa de la normalització lingüística, algunes coses més i sobre tot l'eficàcia de poder governar amb majoria absoluta.

En cadascun d'aquests aspectes, hi ha partides positives. És l'actiu d'aquest balanç. Però també, en cada un d'aquests aspectes, hi ha elements negatius. És el passiu.

Per exemple, dins el marc institucional, no s'ha aconseguit encara el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. La Comissió Mixta de Transferències ja no funciona i, al seu lloc, s'ha creat «extra-legem» una Comissió de Coordinació Estat-Generalitat on qualsevol acord que arriba és una renúncia voluntària de competències per part de la Generalitat. I, al seu torn, no cal pas insistir que els resultats de les discussions sobre el Finançament Autònom no l'han pas millorat significativament. L'avenç cultural no permet pas encara d'afirmar amb rotunditat que la cultura catalana estigui consolidada a Catalunya. La nostra llengua continua amenaçada i, a mesura que passa el temps, fins i tot agredida. El benestar global dels ciutadans s'enfronta amb increments notables de marginació i existència de bosses de pobresa. La contundència per combatre l'alcoholisme, l'ús i el comerç de drogues no està garantida. Continua la inseguretat ciutadana. Més encara, no s'ha trobat una fórmula per establir amb determinació les potestats pròpies dels Mossos d'Esquadra. Un cos esforçat i diligent, que veu obstaculitzada la seva tasca en no reconèixer-li les prerrogatives de policia judicial com a conseqüència, entre altres coses, del fracàs en el funcionament de la Junta de Seguretat i l'aplicació impròpia de la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat.

En fi, molts aspectes de la vida comercial i mercantil experimenten situacions cada cop més delicades; altres aspectes de la vida mercantil i finan-

cera veuen augmentar la seva dependència de l'administració central. I l'activitat agrària i particularment la ramadera, tenen amenaçat el seu futur per la competència europea, sense que la Generalitat pugui intervenir-hi directament. Tampoc no té cap competència el govern per a la regulació i control de la inversió estrangera en el camp industrial, tan intensa últimament també com a conseqüència de la incorporació a Europa (no s'ha d'oblidar la privilegiada situació locacional de Catalunya davant el futur mercat de 300 milions d'habitants).

Hi ha altres temes a considerar. Però dins un panorama general, el que no pot eludir-se són dues consideracions addicionals, d'intensitat dispar.

Una primera respecte el creixement econòmic. Cal significar que en el context de la seva expansió no s'ha establert cap mena de cautela per sortir del model quantitatiu propi dels anys 60. En conseqüència no s'han tipificat regulacions tutelars de tipus ecològic ni referents a la conservació de la natura. Tampoc iniciatives per a la dignificació del treball en un període en el qual l'atur continua essent la principal xacra social. El creixement es dona en caràcter de globalitat i, per tant, ha augmentat la disparitat inter-personal de rendes i d'oportunitats. I a més a més, el creixement ha accentuat la concentració de l'activitat productiva. De fet, la zona compresa per la Regió Primera, més el Gironès, el Tarragonès i el Segrià, que aproximadament tan sols representen el 15 % del territori, concentren més del 70 % de la població i més del 85 % de la capacitat productiva total del Principat. Tampoc s'ha d'oblidar, des de plantejaments irrefutables, que aquesta expansió econòmica està lligada a una onada alcista internacional en la qual Catalunya hi és inserida i que la concreció d'aquest creixement es deu més a la capacitat d'iniciativa, creativitat i assumpció de risc dels particulars, que no pas als mitjans que el govern ha pogut posar per aconseguir-ho, (entre altres coses, perquè el seu sostre competencial és baix i els recursos de què disposa injustament insuficients).

La segona qüestió, igualment ineludible fa referència a la política pràctica, la característica bàsica per antonomàsia de la qual és justament això: es presumeix dels avenços que s'han aconseguit, es reconeix que formalment obeeixen més a la iniciativa de la societat civil (i també de la mercantil) que no pas als impulsos governamentals, els quals es concreten, cas per cas, en expressions de voluntarisme polític. En canvi, no es fa res —o es continua igual— per dotar de contingut operatiu aquest voluntarisme cridaner. En altres paraules, el govern gesticula i la societat actua; però el govern no procura transformar aquesta política de gestos en accions consistentes per obtenir més mitjans, i sumar-se activament —per la via de l'impuls— al progrés que es va aconseguint i sobretot per a donar solucions als conflictes que el mateix progrés comporta. En puritat, el govern és conscient de la

seva feblesa instrumental. Tant per aconseguir quotes majors de llibertat nacional com per disposar de més competències i recursos per esventar el clima social ja adient. Però no gosa donar el pas polític que això comporta. És a dir, no s'atreveix a dir, clar i català, que Catalunya necessita més poder, perquè des del marc institucional es pugui posar a l'abast dels ciutadans, amb la solidesa d'una nació de veritat, els mitjans per a tirar endavant el país, políticament i materialment.

En aquest context, l'acció política pràctica que desplega el govern, en lloc de plantar-se i dir «ja n'hi ha prou!», utilitza el recurs del victimisme per justificar la corresponent impotència. I llavors resulta, per esquematitzar, que Madrid té la culpa de tot. L'administració espanyola, ho sabem, és l'administració central i centralitzadora. Però aquest argument-excusa del victimisme és particularment fal·laç. Perquè no és comprensible que tot el que vagi malament sigui culpa dels altres. Dins l'àmbit constitucional i fins i tot estatutari, ens agradi poc o no gens hi ha la possibilitat d'un diàleg institucional Generalitat-Estat, que des d'aquí no s'utilitza (amb gran complaença del govern central). Un diàleg institucional que s'hauria de fer amb fermesa i dignitat i arribat el cas propiciar la mobilització, dins del marc garantit per actituds democràtiques i no violentes. Però això no es fa pas. El Govern governa al dia. I qui dia passa dia empeny. I mentrestant la posició política de Catalunya, des dels seus arrelaments nacionals, perd contingut en si mateixa i solvència davant del món. En aquesta dinàmica ja no es gosa plantejar, com exigeixen els cànons nacionalistes, la igualtat de posicionaments entre Espanya i Catalunya en el quadre de qualsevol conflictivitat. S'accepta —fins i tot explícitament— que en els casos de litigi, Catalunya està supeditada a Espanya. Subtilment, però també progressivament, un govern que es diu nacionalista actua amb un clar tarannà regionalista, exhibint tan sols consideracions materials i deixant les de tipus polític per demà-passat.

Obviament, que la situació que gaudeix el govern de majoria absoluta li permet perfeccionar-se en aquest comportament i fer-ho d'una manera ben folgada. L'oposició no es té en compte. L'Executiu preval sobre el Legislatiu. I, així, els discrepants o són botiflers o són esvalotats. Perquè, en definitiva, des de les altes magistratures institucionals s'ha arribat a l'autoconvenciment que Catalunya és la personificació institucional.

Amb tot el respecte i tota la cordialitat, i a risc d'engruixir —a criteri del Govern— el piló dels esvalotats, nosaltres, davant de tot això, exercim el dret democràtic a discrepar, i discrepem. Perquè amb encerts o amb desençerts, per damunt de tot, el govern d'una nació ha de governar. I no només administrar! I es gaudiran de majories absolutes i faran les mil i una filigranes, però per a governar s'ha de tenir poder. Per garantir la nostra identitat,

per impulsar com a subjecte actiu el progrés per, en fi, disfrutar d'una nació de veritat, fa falta més poder. I més poder, en un escenari respectuós, democràtic i pacífic, és justament el que ERC demana per Catalunya.

Pel que fa, en conseqüència, a la política pràctica, aquest és el punt que fixa la gran diferència, i la fixa ben remarcablement.

2. PANORAMA DE FUTUR

Més poder per a Catalunya, aquesta és la qüestió. Perquè, amb voluntat política i plantejaments ideològics solvents, sense poder no es pot pas exercir la governabilitat pròpia d'una Nació de debò.

ERC, considera que el procediment dins els seus posicionaments democràtics i pacífics, per a aconseguir-ho amb rigor i correcció, ultra el sotmetiment al que determina l'ordenament legal en vigència, no és pas altre que la Reforma de l'Estatut.

La invocació, és una innovació de principi. Darrerament, però, davant de la manera insatisfactòria en què funciona l'Estat de les Autonomies —tipificat pel títol VIII de la Constitució— altres forces polítiques també han qüestionat el substracte de poder a disposició de la Generalitat i per aquest motiu igualment llicencien propostes alternatives.

2.1. Proposta d'aprofundir en l'autogovern

L'article 150.1 de la Constitució estableix que les «Cortes Generales» poden atribuir a les Comunitats Autònomes la facultat de dictar, per elles mateixes, normes legislatives dins el marc dels principis, bases i directrius fixats per una llei estatal. El mateix article constitucional, en l'apartat 2, determina igualment que l'Estat pot transferir o delegar a les Comunitats Autònomes, mitjançant llei orgànica, facultats corresponents a una matèria de titularitat estatal.

A partir d'aquests fonaments hi ha forces polítiques que, dins d'un marc més genèric, proposen d'aprofundir en l'autogovern, és a dir, que a partir d'aquestes atribucions, transferències o delegacions, la Generalitat disposi de més poder.

És un camí, evidentment. Però al nostre criteri, no és pas el camí correcte

i, sobretot, rigorós. Perquè, si bé el que així s'aconseguís no seria pas negligible (difícil tanmateix d'aconseguir, siguin quins siguin els titulars de l'Administració espanyola), és evident que tan sols tindria un caràcter provisional, perquè el que avui es delega, demà pot deixar-se de delegar. Es tractaria d'un poder provisional, en préstec que, en conseqüència, en qualsevol moment, alienament a la voluntat dels catalans i de llurs institucions, podria ésser reclamat de retornar.

Disposar de més poder per Catalunya no passa per aquests viaranyys. El que s'aconsegueixi, amb independència del seu sostre, almenys ha de ser permanent ¿si no, com pot instrumentalitzar-se qualsevol política consistent de govern? Aquest no és el camí.

2.2. Proposta d'un Estat federalitzant

Des d'una perspectiva diferent, amb una altra òptica i també en dependències distintes, altres forces polítiques (la qual cosa és prou significativa si es té en compte que encara no fa massa temps defensaren la LOAPA) plantegen l'estructuració de l'Estat d'acord amb allò que en diuen una «Proposta Federal».

Convé de remarcar que, en puritat, bastir un sistema federal parteix de la realitat que els territoris a federar gaudeixen d'entrada de sobirania plena, ja que renuncien voluntàriament a certes facultats a favor de l'ens Federal, el qual les representa, coordina, gestiona i executa.

Donada l'actual situació de Catalunya dins l'Estat, és evident que això no és pas així. Per tant, el que realment es proposa és que l'Estat sigui, per dir-ho d'alguna manera, més generós. Que l'administració espanyola interpreti més laxament, més generosament, les Lleis de Bases i que altres prerrogatives estatals siguin reconsiderades des de posicions més favorables per a les autonomies.

Això comportaria, potser, una nova LOAPA a l'alça. I si per aquest procediment arribava quelcom de més a Catalunya, benvingut sia. Però, és clar que la dinàmica d'aquest procés comporta la uniformització a nivell estatal, la qual cosa —sense entrar en les aspiracions d'altres comunitats autònomes— ofegaria la singularitat de Catalunya.

Perquè calen més competències i més recursos per Catalunya. Però aquest major poder s'ha d'obtenir des de la panoràmica d'ajudar a construir una nació de debò i, per tant, garantint i consolidant la nostra identitat, disposant de poder polític real.

La uniformització a nivell estatal, encara que sigui a l'alça, no és pas tampoc el camí adequat i convenient per a aconseguir més poder per Catalunya.

2.3. Proposta de tornar a l'esperit del 79

Hi ha també altres forces polítiques que, igualment insatisfetes de com funciona l'anomenat Estat de les Autonomies, prediquen que el que convé és retornar a l'esperit de 1979, és a dir que, en definitiva, l'administració espanyola faci una lectura més generosa de l'Estatut o menys restrictiva de la Constitució. D'aquesta manera, no caldria un altre Estatut i així la Generalitat quedaria, per la via caritativa, enfortida.

La inconsistència d'aquest plantejament és evident. Només es pot argumentar des de posicions de poder, que sense voler preveure el futur de Catalunya, ja els van bé les coses tal com estan i davant les mancances invocar llavors el victimisme com a recurs.

Perquè una de tres: O no es vol entendre que el dèspota per il·lustrat que sigui, sempre actua despòticament; o que les lleis s'apliquen per la lletra impresa i no per l'esperit en què alguns pensaven quan foren concebudes; o, en fi, que l'Estatut no ha d'ésser un instrument de govern, sinó tant sols d'administració, car en una situació conflictiva d'interessos entre Catalunya i Espanya, són aquests últims els que han de prevaler sobre els catalans.

Si tot això es creu així, l'Estatut actual ja ve bé. Però va bé des de plantejaments regionalistes. No des dels nacionalistes. Per tant, aquest retorn a l'esperit del 79, o és una excusa o s'ha d'entendre com una rebaixa de posicions nacionalistes a d'altres de tipus regionalista. En definitiva, és ben clar que tampoc, ni de bon tros, aquest no és el camí perquè Catalunya disposi de més poder.

2.4. La via cap a la plena sobirania

Atès el que s'ha exposat, la Reforma de l'Estatut, és el camí correcte justament, per disposar de més poder, de més autonomia, de més competències, de més recursos per la nostra Nació. Ara bé, la Reforma definitiva de l'Estatut que ERC reclama, convé de remarcar-ho, no és altra que aquella que ens permeti gaudir de sobirania plena.

Per aconseguir-ho per la via democràtica i pacífica, s'ha d'anar més enllà

de reformar l'Estatut. En aquest sentit, la qüestió primordial suposa ni més ni menys, la reforma de la Constitució, més endavant. La Constitució no contempla el dret a l'autodeterminació, reconegut per l'O.N.U., malgrat els esforços d'ERC a favor d'aquest dret en el moment en que es discutia l'actual Constitució a les Corts de l'Estat, l'any 1978, fidel al seus Principis Bàsics i no traint, com d'altres, el seu ideari essencial, propi d'un partit nacionalista, de nom i de fets.

S'ha de remarcar, en aquest punt, que per ERC el dret a l'autodeterminació és un dret inalienable perquè és el dret a garantir la continuïtat nacional, el dret, en definitiva, a la diferència, a continuar essent el que hem estat des de fa segles. I, si per a les persones el dret a la vida —el dret a mantenir la seva existència— és el més bàsic i el més elemental de tots els drets, el dret a mantenir la seva identitat és el dret essencial dels pobles, sense el qual res no signifiquen tots els altres.

La Reforma Constitucional és indispensable des d'aquests plantejaments; plantejaments que també ens han de fer reflexionar sobre la realitat actual del país en el sentit que, vigent el dret a l'autodeterminació, el seu resultat positiu, d'acord amb els nostres anhels, forçarà ara com ara, a una ferma acció pedagògica perquè la població d'origen no català s'incorpori progressivament a la comunitat nacional catalana, en el ben entès, arribat el cas, que la millor manera de defensar llur identitat originària és ajudar els catalans a defensar la seva mentre visquin a Catalunya, sense excloure que totes les mesures perquè el país progressi milloraran també les condicions de vida dels seus habitants, de tots, independentment del seu origen.

La Reforma Constitucional que sancioni el dret a l'autodeterminació, que aquest s'exerceixi i resulti favorable és, doncs, el camí democràtic i pacífic per aconseguir la sobirania plena. I des d'aquesta posició d'independència jurídica i administrativa, poder establir, d'acord amb els desigs del poble, els pactes de relació adients amb tots els nostres veïns (federació, confederació o d'altres sancionats del Dret Internacional), tot considerant les realitats dels altres pobles de la Península, de l'Estat Espanyol, dins d'Europa, de l'Europa de les Nacions, davant el món.

Perquè l'independentisme metòdic i gradual és, avui, la via més convenient per Catalunya i la que entenem millor tots els ciutadans. Al mateix temps, però, la voluntat d'aconseguir uns objectius finals ha d'expressar-se també políticament i és del tot necessària i concordant amb un realisme lúcid i seriós, comprensible per tothom, i capaç d'alimentar la política concreta de la immediatesa quotidiana. Per arribar-hi, però, s'hi ha d'anar, cal un camí, un mètode, uns passos i una progressió en el temps.

En aquest sentit, doncs, sense renunciar a res, tot el contrari, la via vers la Sobirania passa per diferents etapes.

Cal advertir però, de bon començament, que optar per aquest gradualisme suposa necessàriament aquestes tres consideracions. Primer, una responsabilització institucional ben clara perquè l'exercici de competències polítiques i administratives que es disposin posin de manifest que, en tot moment, la governabilitat des de Catalunya representa una millora contrastable pel que fa a les condicions de vida dels ciutadans, en relació a la que es pogués fer des de l'Administració Central. Segon, que cada etapa comporta la consolidació dels resultats passats obtinguts, per raons polítiques de gruix nacional i per raons psicològiques d'evitar el descoratjament. I tercer, que els diferents resultats parcials no han de desorientar ni fer perdre de vista l'objectiu final.

Així doncs, les etapes serien les següents:

Primer, fer possible la declaració de Catalunya província única (si es compleixen les lleis, la proposta s'ha de presentar al Parlament de Catalunya en el termini màxim de tres mesos un cop constituïts els Consells Comarcals).

Segon:

- a) endegar des del Govern, amb el corresponent impuls parlamentari, polítiques consistents per motivar la incorporació dels immigrants en la defensa de la identitat nacional de Catalunya (llengua i cultura);
- b) polítiques consistents en afavorir l'existència d'un moviment sindicalista català;
- c) polítiques contundents a fer efectiva la coordinació de les policies autonòmica i local, en el ben entès que la primera sigui considerada policia judicial i que la Junta de Seguretat actuï en tutela de tot l'ordre públic a Catalunya;
- d) organitzar, a partir d'aquesta col·laboració, programes tendents a dissenyar i obtenir un veritable model nacional de Policia de Catalunya per la via de la substitució;
- e) polítiques tendents a constituir, d'acord amb les lleis, el Tribunal de Justícia de Catalunya;
- f) polítiques, que condueixin, als nivells actuals i pels procediments vigents, a la cobertura econòmica de les competències disponibles;

- g) polítiques conduents a denunciar davant del Tribunal Constitucional els retards en les transferències atorgades (bàsicament: Cambres Agràries, «Instituto Nacional de Empleo», Recerca...)

Tercer, reformar l'Estatut des dels plantejaments solidaris que suposa incorporar, de cop, el conjunt de competències que altres Comunitats Autònomes tenen, així com d'altres plausibles com a conseqüència dels tractats d'adhesió a la Comunitat Europea.

Quart, desenvolupament adequat de l'article 3.3 de la Constitució pel que fa a la llengua i aplicació de l'article 150 de la Constitució per tal de disposar de competències en delegació d'aspectes que defineixen qüestions diferencials pròpies de la nostra identitat nacional, fins al sostre constitucional.

Cinquè, reforma constitucional que estableixi, finalment l'exercici del Dret a l'Autodeterminació, en el context de la doble vocació europea i mediterrània que sempre ha manifestat el nostre país.

Aquesta proposta, de fonament factible, pot desplegar-se temporalment de la següent forma: Durant el que resta de l'any 1988, el primer punt. La Província única, ja que fou aprovat pel propi Parlament, la presentació del corresponent projecte legal durant el proper període de sessions. 1989 pot ésser l'exercici on es despleguin les polítiques específiques de l'apartat segon. 1990, d'acord amb aquests desenvolupaments temporals i després de les discussions prèvies al Parlament, seria el moment de presentar a les Corts d'Espanya la proposta de proposició de Reforma de l'Estatut. L'any 1991, el punt següent, és a dir, delegacions específiques fins al sostre Constitucional. I, a partir d'aquí, l'impuls decisorí sobre el canvi constitucional.

¿L'utopia d'avui, —per dir-ho d'alguna manera— serà demà realitat? ERC ofereix un projecte, un programa i una periodificació. I ho ofereix sota requeriments de factibilitat, realisme i aplicabilitat.

3. UN PROJECTE NACIONAL PER LES LLIBERTATS I EL PROGRÉS

Atès el panorama actual i les manifestacions vers el futur suara esmentats, és absolutament imprescindible de disposar com a guiatge consistent de la praxis de govern, d'un Projecte Nacional ambiciós, realista i establert amb rigor.

Perquè amb la política de «qui dia passa any empeny», ja ho hem dit, no es construeix una nació de debò. Fa falta un gran projecte nacional que cobreixi la globalitat dels compartiments que constitueixen la realitat del nostre poble.

ERC es compromet i dissenya el Projecte Nacional que a continuació s'exposa, a partir de la vigència en el món actual d'aquells principis que anuncià el President Francesc Macià:

- Una Catalunya políticament lliure.
- Una Catalunya socialment justa.
- Una Catalunya econòmicament pròspera.
- Una Catalunya espiritualment gloriosa.

I ho fa amb fidelitat a l'història, amb honestat en els plantejaments, amb competència i rebel·lia alhora, i en el desig i en el treball d'un futur millor, tot sotmetent ara les corresponents propostes al judici sobirà del poble de Catalunya.

3.1. Programa d'impuls polític

Poder aconseguir quotes més elevades de llibertats i drets nacionals és l'ob-

jectiu bàsic d'ERC. D'acord amb el que en aquest sentit ja s'ha assenyalat, el punt clau és el poder disposar de més poder per a Catalunya, és a dir, de més autonomia, de més competències, de més recursos.

Així, per aquesta propera legislatura i dins d'aquest programa d'impuls polític, els continguts específics comporten, segons la programació i periodificació exposades en relació a la tasca de futur, les següents concrecions pel que fa a la Reforma de l'Estatut, a la Província Única, al Model Nacional de Policia, al Sindicalisme, etc., i també a qüestions puntuals sobre aspectes que el mateix funcionament autonòmic evidencia, l'encarriament dels quals forma també part d'aquest programa d'impuls polític.

3.1.1. Una reforma de l'Estatut

La Reforma de l'Estatut que des d'ERC es propugna, convé repetir-ho, és un primer pas. Un pas important, per a aconseguir, comparativament i amb rapidesa, més poder i també una major predisposició en la via del gradualisme cap a la sobirania.

Però és que a més de tot això, per requeriments del tipus «tirar endavant el país», impulsar la reforma de l'Estatut tal com ara estan les coses és absolutament necessari i indispensable. Altrament Catalunya pot entrar en reculada, políticament i materialment.

Convé significar que reformar l'Estatut és una proposta totalment ajustada a dret i a l'acatament de l'ordenament jurídic vigent. Per tant, és agosarat dir que voler reformar l'Estatut és una acció conflictiva, esvalotada o que ataca la convivència. Tot el contrari. Cal advertir, que les lleis humanes, contràriament, a les divines, no són pas eternes. Tipifiquen i regulen una situació de fet, que en canviar obliguen, per adequació, a canviar la norma. Tant és així que precisament el propi Estatut estableix en el seu article 56 el procediment per la seva reforma, consistent en presentar un text alternatiu al Parlament i que aquest sigui aprovat per la majoria de dos terços de diputats, (pel que fa a la iniciativa des de Catalunya). Optar, doncs, per la reforma de l'Estatut constitueix un acte de legalitat emparat plenament per l'ordenament jurídic.

No es tracta ara de recordar que ERC quan es promulgà l'Estatut ja va indicar que nexia baix de sostre, tant pel que feia a les esperances de recuperar políticament i de manera plena els nostres drets i llibertats nacionals, com per poder exercir, des de les prerrogatives d'una nació de debò, les accions pròpies de la governabilitat. Del que es tracta, sense cap petulància, és d'assenyalar que el pas del temps ha confirmat aquest pronòstic.

De fet, les raons ben objectives que fonamenten la reforma de l'Estatut es deuen a aquestes consideracions:

Primer, el fet que ha quedat ja exhaurida l'assumpció de serveis propis del procés de transferència i pel que resta existeix un consens implícit per a no transferir-ho.

Segon, el conflicte de competència sistemàtic i creixent al llarg del temps entre la Generalitat i l'Administració Central.

Tercer, l'existència d'un sistema de finançament autonòmic no només insuficient sinó absolutament injust.

Quart, un conjunt de circumstàncies reals lligades a esdeveniments econòmics, socials i culturals que plantegen un nou context com a conseqüència de la incorporació a la Comunitat Europea.

Convé, doncs, la Reforma, per raons polítiques i també per aquestes raons ben objectives. Perquè ara com ara, es vulgui o no es vulgui admetre explícitament, les nostres potestats d'autogovern resulten francament insuficients per afrontar els reptes actuals i sobretot els del futur immediat. Si no es tenen doncs, els instruments adequats, Catalunya entrarà en reculada. L'única manera de fer, per tant, que el país vagi endavant és procurant-nos més poder, més competències, més possibilitats d'actuació i de fer política.

La reforma de l'Estatut és, doncs, necessària per a tirar el país endavant, políticament i materialment.

I des de la perspectiva d'aquest primer pas, la reforma que ara propugna ERC té, en definitiva, un contingut que suposa aixecar el sostre de les competències estatutàries al nivell en què tals competències es troben ja recollides en altres estatuts i també d'acord amb determinades prerrogatives aplicables segons diferents textos legals de desplegament comunitari, i que significarien les següents millores:

3.1.1.1. D'àmbit territorial

- Catalunya podrà incorporar al seu territori altres territoris o municipis limítrofs, (mitjançant els requisits de sol·licitud per part dels Ajuntaments interessats, majoria d'habitants, aprovació del Parlament i Corts Generals).
- Catalunya podrà demanar el reconeixement de la catalanitat de les comunitats catalanes radicades fora del seu territori, (mitjançant el compli-

ment de sol·licitud per part dels interessats i també la sol·licitud a l'Estat per la celebració dels oportuns tractats o convenis).

- Catalunya podrà establir convenis o tractats amb les autoritats comunitàries en els àmbits propis de competències econòmiques, laborals i culturals. (Mitjançant la ratificació d'aquests per l'Estat i, si s'escau de les seves institucions).

— *de l'Estatut d'Aragó, Galícia, Andalusia i Extremadura i de textos jurídics d'àmbit comunitari.*

3.1.1.2. D'àmbit executiu

- La Generalitat gaudirà, en l'exercici de les seves competències, (incloses les que només són d'execució) de les facultats, potestats i privilegis propis de l'administració de l'estat:
 - a) La presumpció de legitimitat i el caràcter executiu dels seus actes, així com els poders d'execució forçosa i revisió.
 - b) Els poders d'investigació, delimitació i recuperació d'ofici en matèria de béns.
 - c) La potestat de sanció, dintre dels límits que estableixin la Llei i les disposicions que la desenvolupin.
 - d) La facultat d'utilització del procediment d'apressament.
 - e) La inembargabilitat dels seus béns i drets i els privilegis de prelació, preferències i altres reconeguts a la Hisenda Pública en matèria de cobraments de crèdits al seu favor. Aquestes preferències o prelacions a favor de la Generalitat s'entendran sens perjudici de les que corresponguin a la Hisenda Pública de l'Estat segons la seva regulació específica i en igualtat de drets amb les de les altres Comunitats Autònomes.
 - f) L'exempció de l'obligació de prestar tota mena de caucions o garanties davant dels Tribunals de qualsevol jurisdicció o organisme administratiu.
- La Generalitat tindrà el règim estatutari dels seus funcionaris, dels ens públics que en depenguin i dels de l'administració local (mitjançant el respecte de drets i obligacions essencials que la legislació bàsica de l'Estat reconegui als funcionaris públics).

- La Generalitat tindrà el règim jurídic i sistema de responsabilitat de la seva administració i dels ens públics que en depenguin.

— *dels Estatuts d'Extremadura, Madrid, País Basc i de la Llei de reintegració i millora del règim foral de Navarra.*

3.1.1.3. D'àmbit cultural

- La Generalitat podrà celebrar tractats o convenis que permetin l'establiment de relacions culturals amb altres Estats (mitjançant sol·licitud i ratificació pel Govern Central i si s'escau per les Corts Generals).
- La Generalitat serà informada i donarà el seu parer pel que fa a elaboració dels tractats i convenis subscrits per l'Estat en allò que afecti matèries del seu interès específic.
- La Generalitat podrà sol·licitar a les Corts Generals l'autorització de convenis de cooperació i relació que consideri oportuns amb altres comunitats autònomes amb el fi de salvaguardar el patrimoni lingüístic comú.
- La Generalitat de Catalunya podrà participar i impulsar una Institució dirigida a salvaguardar la unitat lingüística, integrada per aquelles comunitats que reconeixen com idioma oficial la llengua catalana en qualsevol de les seves variants.
- La Generalitat podrà expedir titulacions específiques de tipus tecnològic d'acord amb les noves demandes de serveis.

— *dels Estatuts d'Aragó, Canàries i Balears i textos jurídics d'àmbit Comunitari.*

3.1.1.4. D'àmbit financer

- Catalunya tindrà, per l'adequat exercici i finançament de les seves competències, la seva pròpia hisenda autònoma.
- El concert econòmic o conveni serà la fórmula de relació pel que fa a l'ordre tributari entre l'Estat i Catalunya. Les bases d'aquest règim seran les següents:
 - a) La Generalitat podrà establir i regular, dintre del seu territori, el seu propi règim tributari, atenent-se però al que disposa l'article 157.2 de la Constitució; a l'estructura general impositiva de l'Estat, a les nor-

mes que per a la coordinació, harmonització fiscal i col·laboració amb l'Estat continguin el propi concert, i a les que es dictin pel Parlament de Catalunya amb idèntica finalitat. El Concert s'aprovarà per Llei.

- b) L'exacció, gestió, liquidació, recaptació i la inspecció de tots els impostos, a excepció de la Renda d'Aduanes, i d'aquelles que actualment es recaptin a través dels Monopolis Fiscals, anirà a càrrec de la Generalitat, sense perjudici de la col·laboració amb l'Estat i de l'alta inspecció que aquest pugui exercir.
 - c) L'aportació de Catalunya a l'Estat en una quota o quantitat global, com a contribució a totes les càrregues de l'Estat que no tingui assumides la Comunitat Autònoma.
 - d) Per tal d'establir la quota abans esmentada es constituirà una Comissió Mixta, integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de l'Estat i pel Govern de la Generalitat. La quota així establerta serà aprovada per Llei, amb la periodicitat que el Concert estableix, sens perjudici de la seva actualització anual, pel procediment que s'establirà també en el Concert.
 - e) El règim de Concert s'aplicarà d'acord amb el principi de solidaritat al qual fan referència els articles 148 i 156 de la Constitució.
- El patrimoni de la Generalitat estarà integrat per: 1. - El patrimoni de la Generalitat en el moment d'aprovar-se l'Estatut; 2. - Els béns adquirits per la Generalitat per qualsevol títol jurídic vàlid. El patrimoni de la Generalitat, la seva administració, defensa i conservació seran regulats per una llei de Catalunya.
 - La Hisenda de la Generalitat es constituirà amb: 1. - Els rendiments del règim tributari establert per la Generalitat. 2. - El rendiment de les seves pròpies taxes per aprofitaments especials i per la prestació de serveis directes de la Generalitat, siguin de pròpia creació o com a conseqüència de traspassos de serveis estatals. 3. - Les transferències procedents del Fons de Compensació Interterritorial. 4. - Altres assignacions a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat. 5. - L'emissió de deute i el recurs al crèdit. 6. - Els rendiments del patrimoni de la Generalitat. 7. - Ingressos de dret privat, llegats i donacions i subvencions. 8. - Multes i sancions en l'àmbit de les seves competències. 9. - Qualsevol dels altres ingressos que puguin establir-se en virtut del que disposen la Constitució i l'Estatut.
 - Correspondrà exclusivament al Parlament de Catalunya, la potestat prò-

pia de la Generalitat d'establir i exigir tots els impostos, taxes i contribucions especials.

— *de l'Estatut del País Basc.*

3.1.1.5. D'àmbit econòmic

Les corresponents competències quedaran ampliades de la forma següent:

- Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regadius, inclosos els hidroelèctrics, quan les aigües corrin íntegrament per dins de Catalunya. Els projectes de construcció i explotació dels aprofitaments hidràulics, canals i regadius que siguin d'interès per Catalunya, encara que les aigües no hi corrin íntegrament. Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, incloent-hi les de gas natural i gasos líquats de petroli, quan aquest transport no surti del territori de Catalunya i el seu aprofitament no afecti una altra comunitat autònoma.
- Pesca en aigües interiors, Cria i recollida de mariscs, piscicultura i qualsevol altra forma de cultiu industrial aquàtic, caça i pesca fluvial i lacustre. Protecció dels ecosistemes en els quals es desenvolupen aquestes activitats.
- Cambres de la Propietat. Cambres de comerç, d'Indústria i Navegació i Cambres Agràries. Confraries de Pescadors, Cambres Mineres i altres de natura equivalent, sens perjudici d'allò que disposa el núm. 10 de l'apartat 1 de l'art. 149 de la Constitució.
- Assistència social i serveis socials. Promoció i ajuda a la tercera edat, emigrants, minusvàlids i altres grups socials necessitats d'especial atenció, inclosa la creació de centres de protecció, reinserció o rehabilitació. Orientació i planificació familiar.
- Casinos, jocs, apostes i combinacions aleatòries, amb exclusió de les apostes Mútues Esportivo-Benèfiques.
- Fires i mercats interiors.
- Règim miner i energètic; recursos geotèrmics.
- De treball, assumint les facultats i competències que en aquest àmbit a nivell d'execució exerceix actualment l'Estat respecte a les relacions de treball; també la facultat d'organitzar, dirigir i tutelar, amb l'alta inspecció de l'Estat, els serveis d'aquest per a l'execució de la legislació laboral.

La Generalitat assumirà en particular, la distribució i gestió dels fons per a la protecció de l'ocupació.

- Institucions de crèdit corporatiu, públic i territorial, caixes d'estalvi i caixes rurals.
- La Generalitat fixarà anualment per llei els coeficients d'inversió obligatòria de les Caixes d'Estalvi i Entitats de Crèdit amb seu a Catalunya i també llur afectació. S'entendrà que aquesta fixació i afectació faran referència a la totalitat dels fons que superin els relatius a la mitjana estatal, restant aquests condicionants a les prescripcions que estableixi l'autoritat monetària estatal.
- La Generalitat anualment aprovarà i donarà criteris d'ordenació de compliment obligat als recursos que constitueixen el Fons d'Obra Benèfica i Social de les Caixes d'Estalvi i Entitats de Crèdit amb seu a Catalunya.
- La Generalitat participarà, igualment, en els òrgans de gestió, control i administració del sector públic estatal i de tots els organismes econòmics, institucions financeres i empreses o monopolis de titularitat o participació estatal, quan l'activitat d'aquests s'extengui al territori català i per la seva naturalesa no siguin objecte de transferència. La Generalitat designarà els seus representants d'acord amb el que estableixin les lleis.
- La Generalitat podrà elaborar i remetre al Govern de l'Estat qualsevol informe, estudi o proposta relatiu a la gestió de les empreses del sector públic o a la seva incidència en la situació socioeconòmica de Catalunya. Els informes, estudis i propostes donaran lloc a resolució motivada del Govern de l'Estat o dels organismes o entitats titulars de la participació pública en les empreses.
- La Generalitat de Catalunya podrà elevar al Govern les propostes que estimi pertinents sobre la residència i treball d'estrangers a Catalunya.

— *dels Estatuts del País Basc, Aragó, Andalusia, Astúries, Castilla-La Mancha, Extremadura i Galícia i de la Llei de Reintegració i Millora del Règim Foral de Navarra.*

3.1.1.6. D'àmbit institucional

- Legislació electoral que afecti les Diputacions provincials del territori de Catalunya.

- Les Diputacions Provincials de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona podran transferir o delegar en la Generalitat de Catalunya, d'acord amb allò establert en la legislació de Règim Local, aquells serveis que per llur pròpia naturalesa requereixin un planejament coordinat, i podran conservar l'execució i gestió d'aquests serveis.

Pel que fa als serveis no transferits ni delegats, la Generalitat coordinarà les funcions pròpies de les Diputacions Provincials que siguin d'interès general per a Catalunya. A aquests efectes, i en el marc de la legislació de l'Estat, una llei catalana aprovada per majoria absoluta establirà les fórmules generals de coordinació i la relació de les funcions que hagin d'ésser coordinades, fixant, si s'escau, les singularitats que segons la naturalesa de la funció siguin indispensables per a la seva coordinació més adequada.

- Pel que es refereix a televisió, l'aplicació de l'apartat 3 de l'article 16 d'aquest Estatut inclou que l'Estat atorgarà en règim de concessió a la Generalitat la utilització d'un tercer canal, de titularitat estatal, que cal crear específicament per a la seva emissió en territori de Catalunya, en els termes que prevegi l'esmentada concessió.

Fins a la posada en funcionament efectiu d'aquest nou canal de televisió, Radiotelevisión Española (RTVE) articularà a través de la seva organització a Catalunya un règim transitori de programació específica per al territori de Catalunya, que Televisió Espanyola emetrà per la segona cadena (UHF).

El cost de la programació específica de Televisió a la qual es refereix el paràgraf anterior s'entendrà com a base per a la determinació de la subvenció que podria ésser concedida a la Generalitat, durant els dos primers anys de funcionament del nou canal al qual es refereix aquesta Disposició transitòria.

- Fins que no es constitueixi en forma definitiva el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya les seves competències seran assumides per l'Audiència Territorial de Catalunya.

— *dels Estatuts del País Basc, Aragó i València.*

3.1.1.7. D'àmbit polític

- El règim d'autonomia que s'estableix en l'Estatut no implica la renúncia del poble de Catalunya als drets que com a tal li haguessin pogut correspondre en virtut de la seva història, els quals podran ésser actualit-

zats d'acord amb el que estableix la Disposició Addicional 1a. de la Constitució.

— *dels Estatuts del País Basc i Aragó.*

3.1.2. Província Única

Aquesta, almenys des del Parlament, és una qüestió encarrilada. Efectivament, quan la discussió de les Lleis d'Ordenació del Territori, s'aprovà que als tres mesos de la constitució dels Consells Comarcals, la Cambra Catalana ha de debatre la determinació de Catalunya com a Província Única.

La qüestió, doncs, està encarrilada, però això no vol dir, ni de bon tros, que ja estigui closa. Falta la discussió, els resultats i després la continuació del tràmit a les Corts Generals.

ERC, defensà aquesta iniciativa des d'un primer moment ja que constituïa un dels punts bàsics del seu programa electoral de 1984. I, és clar, que continuarà en aquesta línia, d'acord amb les argumentacions següents:

- 1) Viabilitat legal. L'article 141 de la Constitució, que per mitjà de llei orgànica fa possible la modificació dels límits provincials.
- 2) Viabilitat Analògica. L'existència de comunitats autònomes formades per una sola província: Astúries, Cantàbria, Madrid, Múrcia i Rioja...
- 3) Necessitat Política. Reforçament de la Generalitat en el si del territori català, evitant la competència real que exerceixen les Diputacions i, al seu torn, els quatre Govern Civils. (El Delegat del Govern assumiria unipersonalment les funcions d'aquests quatre.)
- 4) Necessitat Administrativa. Racionalització i simplificació dels nivells d'administració pública a Catalunya. I, en conseqüència, menys burocràcia, menys despesa i més simplificació.

Aquest últim punt, constitueix una característica addicional, avui molt important. Perquè Catalunya és el país del món amb més nivells d'administració (local, comarcal, perifèrica de l'Estat, territorial de la Generalitat, Diputacions provincials, Govern civils, Central de la Generalitat i Delegació del Govern Central). El desplegament de les nostres lleis d'ordenació del territori, d'acord amb la voluntat dels catalans, restableixen i alhora potencien un desenvolupament posant al dia la nostra organització històrica. Per tant, s'han de tirar endavant. Però com que impliquen nous nivells propis d'administració, per evitar les duplicitats es fa imprescindible la supressió d'altres ni-

vells que no corresponguin a les directrius de la Generalitat. En aquest sentit, la Província única és un instrument addicionalment important.

La determinació de Catalunya província única, és doncs possible, legal i interessant per la defensa dels nostres interessos polítics i administratius. Té l'inconvenient, si es vol dir així, que redueix el nombre de Senadors a quatre; però atès l'anodí paper del Senat en la configuració orgànica de l'Estat i el seu escàs interès per la defensa dels plantejaments generals de Catalunya, aquest és un aspecte realment menor, insignificant.

3.1.3. Territori, comarques i burocràcia

La configuració de Catalunya en Província única és, doncs, important. Però això comporta un conjunt d'actuacions addicionals igualment importants. Perquè només faltaria que combatent el centralisme, afermessin dins de casa nostra el centralisme barceloní, ja, ara com ara, prou accentuat.

ERC considera imprescindible, per tant, que juntament amb la declaració de Província única s'estableixin un seguit de desplegaments normatius capaçs d'establir a Catalunya una veritable descentralització. I en aquest sentit, defensarà:

- a) La determinació territorial de vegueries o regions.
- b) La possibilitat de mancomunació de comarques.
- c) La transferència de les competències de les Diputacions, que siguin d'aplicació a l'àmbit competencial propi dels Consells Comarcals.
- d) La modificació de les Lleis d'Ordenació del Territori, en els aspectes referents a la designació i composició dels Consells Comarcals.
- e) El Replantejament orgànic i funcional de l'estructura territorial de Catalunya, per impulsar una organització eficient, reduint la burocràcia innecessària, simplificant el tràmit i agilitzant i donant rapidesa als mecanismes de resposta administrativa.
- f) Possibilitar una àmplia col·laboració i coordinació, a partir del marc cultural, dins el món comarcal, així com del món comarcal vers les respectives zones frontereres d'identitat comuna.

3.1.4. Llei d'Aran

L'ERC, promourà l'aprovació sense més retards d'una Llei d'Aran que reco-

negui de forma efectiva —i tal com s'estableix en la disposició addicional primera de l'Estatut— les peculiaritats històriques de l'organització administrativa interna de la Vall d'Aran i impliqui la constitució definitiva del *Conselh Generau*.

De manera especial, s'haurà de vetllar, perquè aquesta llei i totes les actuacions de la Generalitat de Catalunya tendixin a garantir el respecte i l'aprovació de l'identitat lingüística aranesa, d'acord amb el que estableix l'apartat 4 de l'article tercer de l'Estatut. I tot això es farà no només perquè així ho disposi l'Estatut si no també per la necessària sensibilitat que la comunitat política catalana, ha de manifestar envers el fet diferencial aranès.

3.1.5. Exterior i Jocs Olímpics

La imatge de Catalunya i sobretot la concepció de la seva identitat nacional s'ha de divulgar, expandir i consolidar davant el món. Per això ERC considera adient la projecció de Catalunya a l'exterior en tots els mitjans a l'abast i dins dels diferents àmbits de les nostres singularitats.

En aquest sentit, però, s'ha de puntualitzar que la proliferació de viatges organitzats per la Presidència de la Generalitat, deixant de banda els respectius costos diners, té massa sovint un caràcter específicament econòmic i financer. No es tracta pas de deixar de banda aquest aspecte ben important de cara al progrés de Catalunya. Però, ens sembla evident que convé ampliar el marc de referència, enfatitzant particularitats culturals, històriques, artístiques, i d'altres tipus.

A més a més, com passa en totes les democràcies organitzades, d'aquests viatges, amb totes les implicacions que suposen, se n'ha de donar compte als ciutadans a través dels seus representants parlamentaris. El Parlament ha de conèixer, doncs, la intenció i els resultats d'aquestes projeccions a l'exterior, sense perjudici d'introduir, arribat el cas, certes limitacions pel que són ja altres viatges, com els de Consellers i altres càrrecs de nivell descendent dins de la corresponent escala jeràrquica.

ERC per reglamentar aquesta pretensió, ben legítima d'altra banda, presentarà la corresponent Resolució a la Cambra catalana perquè insti a l'Executiu a obrar d'aquesta manera i en conseqüència perquè ho compleixi.

Justament per la importància que té la presència de Catalunya a l'exterior, cal també d'assenyalar la significació que en aquest context pot tenir la celebració dels Jocs Olímpics a Barcelona. En relació a aquesta qüestió, en altres parts del Programa s'exposen els punts de vista d'ERC referents al tema lingüístic i a la conveniència d'un Comitè Olímpic Català, etc. i en

aquest apartat, en canvi, es pondera el pes específic d'aquesta celebració des del punt de vista polític. Perquè, per a ERC, ultra altres consideracions, els Jocs Olímpics, han de servir de manera notòria per refermar la identitat nacional de Catalunya dins el concert mundial.

Per aquest motiu ERC defensarà al Parlament, mitjançant la corresponent acció d'impuls legislatiu, aquelles mesures que, ja des d'aquests moments preparatoris, tendeixin a remarcar aquesta intencionalitat en el si de les tasques preparatòries del conjunt d'entitats i comitès organitzadors, deixant ben clar que si bé els jocs es fan a Barcelona, és el conjunt de la nació catalana qui els acull.

3.1.6. Per un model nacional de policia

Passades ja dues legislatures del Parlament de Catalunya, s'imposa posar fi a la indefinició oficial sobre el paper de la Policia Autònoma i els Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat. En l'actualitat hi ha a Catalunya fins a set nivells diferents de policia, una multiplicitat de cossos que és, alhora, l'exponent d'una irracionalitat administrativa i d'una despesa innecessària d'esforços i cabals públics.

Aquest fet indica també la manca de voluntat política per avançar cap a un model nacional de policia, tant per part de la coalició governamental com pel principal partit de l'oposició. La proximitat dels Jocs Olímpics del 92 obliguen a optar per una autèntica política catalana d'interior —amb l'horitzó d'un Departament de Justícia i Interior— o bé continuar en l'ambigüitat actual, la qual no fa més que enfortir el paper dels cossos i forces de Seguretat de l'Estat.

Sense el control de l'ordre públic per part de la Generalitat, com durant els anys 30, no sols no es garanteix la seguretat dels ciutadans de Catalunya, sinó que no pot parlar-se d'autonomia política real. Des d'ERC plantejarem un seguit de mesures concretes per dur a terme en la legislatura propera:

- a) L'Ordre Públic, els serveis de Protecció Civil i el Control Radioactiu en la seva totalitat, dependran, exclusivament, de la Generalitat en l'àmbit de Catalunya, amb l'autoritat dels alcaldes en l'àmbit municipal.
- b) Reestructuració de la Junta de Seguretat de Catalunya, la qual tindrà al seu càrrec la coordinació de tots els cossos policials presents al país.
- c) Desplegament efectiu dels mossos d'esquadra per tot el territori de Catalunya, en substitució progressiva dels cossos i forces de Seguretat de

l'Estat, assumint totes les seves funcions i competències incloses, per delegació, les extra i supracomunitàries.

- d) Traspàs urgent de les competències sobre trànsit a la Policia Autònoma.
- e) Previsió d'acord amb un calendari determinat, de noves promocions de la Policia autonòmica, amb la consignació pressupostària corresponent i els mitjans adequats per servir les institucions democràtiques i nacionals i el conjunt dels ciutadans.
- f) Coordinació de les policies locals, d'acord amb la llei aprovada pel Parlament i de conformitat amb l'autonomia dels municipis, camí de la vertebració definitiva de la Policia de Catalunya.
- g) Extensió de les funcions de Policia Judicial a la Policia de Catalunya (Policia Autonòmica i Policia Local).
- h) Redacció d'una llei de Policia de Catalunya, d'un Pla Català de Seguretat i d'un Reglament de la Policia Autonòmica que donguin resposta legal, política i operativa a les necessitats actuals de la societat catalana i al projecte d'un model nacional de policia.
- i) Creació de l'Escola Nacional de Policia i elaboració d'un Pla Global de Formació, bàsica per a la Policia Autonòmica i la Policia Local, i superior-universitària per als seus tècnics, quadres i comandaments, amb previsió de cursos d'ampliació i especialització a les millors acadèmies del països democràtics.
- j) Establiment de les directrius bàsiques per a creació d'un Pla de Carrera Policial de la Policia de Catalunya, en la perspectiva de la seva assumpció plena de l'ordre públic i la seguretat ciutadana a Catalunya.
- k) Simplificació dels cossos paral·lels, amb la integració a la Policia Autonòmica dels Guàrdies Rurals del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, i la reconversió de la policia de la Diputació de Barcelona, davant la constitució de Catalunya en província única.
- l) Preparació per la Generalitat d'un Pla d'Adequació a la societat catalana dels cossos i forces de Seguretat de l'Estat, en els aspectes lingüístics, culturals, professionals, cívics, etc.
- ll) Mesures legislatives per a limitar el creixement d'empreses privades de

seguretat i fixació estricta del seu caràcter i competències, sempre en l'àmbit privat. Prohibició expressa de les seves funcions en institucions, edificis, vehicles i béns públics, així com en l'escorta i vigilància de càrrecs i dependències de l'administració.

3.1.7. Sindicalisme

Els atributs d'una nació de veritat obliguen a l'existència d'un sindicalisme d'arrelament nacional. ERC s'esforçarà perquè els poders públics prenguin carta de naturalesa en aquesta qüestió i la impulsin.

És a dir, que es consolidi amb força una concepció sindical catalana, perquè els treballadors catalans s'agrupin en un sindicat de classe, nacional i independent. Perquè fa falta caracteritzar el corresponent marc de lluita, car l'objectiu dels treballadors catalans vers la transformació socio-econòmica que permeti el normal desenvolupament de la persona humana i de les col·lectivitats, es desenvolupi en el marc d'una nació sobirana, amb pau i amb justícia. Perquè, des del sentiment d'estima a la terra, es consideri igualment un objectiu l'equilibri social amb correspondència amb l'equilibri del medi. Perquè des de la manera de ser dels catalans, es dirigeixi una lluita ferma contra qualsevol forma de concepció social que impliqui l'exploatació de l'home per l'home, l'exploatació i l'opressió de la persona per l'Estat i l'exploatació despietada i irracional de la natura.

Dins dels esforços per construir un marc legal i polític que permeti el desenvolupament d'una política laboral i d'ocupació per part de la Generalitat, (com s'indica més endavant en l'apartat corresponent), és absolutament imprescindible que existeixi a Catalunya, juntament amb la identitat dels treballadors de Catalunya en organitzacions sindicals d'àmbit supranacional, un sindicalisme fort i genuí des de la perspectiva de la Nació Catalana. I per això de manera específica ja s'ha de disposar immediatament que els àmbits de negociació retornin al lloc d'on mai no haurien d'haver sortit: l'empresa i la comarca, per a negociar prop dels mútuament afectats i dintre d'una realitat homogenia.

3.1.8. Mandat del President i Protocol d'Investidura

Catalunya és un país gran amb significació però petit en territori. Per tant, determinades detencions de poder, amb tots els requeriments democràtics, predisposen d'una manera més intensa a certs comportaments de tipus personalista, per ben entesa que sigui la respectiva dimensió del protagonisme.

La perdurabilitat, per tant, en els càrrecs, fins i tot al marge de conviccions

personals i morals, empeny d'una manera potser subconscient però no per això menys curta, envers actituds de caire despòtic. És per això que ERC considera la conveniència de limitar, a partir d'aquesta legislatura, la permanència d'una mateixa persona a la Presidència de la Generalitat més enllà de dos mandats consecutius, tal com ja succeeix en el dret internacional comparat.

En aquest sentit, atès l'actual contingut de la Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu (Estatut Interior), ERC presentarà per aquesta propera legislatura una Proposició de Llei al Parlament que reguli el que aquesta proposta implica.

S'ha de remarcar, també dins de les disposicions de l'Estatut Interior, un punt inadmissible per ERC. Es tracta que a l'acte de presa de possessió del President de Catalunya, qui fa el traspàs formal és un representant de l'administració central a nivell de Ministre.

ERC entén que això s'ha de canviar, i a qui ha de correspondre aquest honor protocolari és o bé el President sortint o bé el President del Parlament. D'acord amb aquest plantejament ERC presentarà a la propera legislatura la corresponent modificació de Llei del Parlament del President i del Consell Executiu.

3.1.9. Propostes de proposició de Llei

Tal com ara estan de buidats els continguts legislatius que es desprenen de l'Estatut actual i tal com es plantegen tot un conjunt de necessitats que afecten a qüestions puntuals de la vida política, social, econòmica, cultural, i de drets de les persones a Catalunya, es fa imprescindible exhaurir, amb imaginació i fonament legal totes les possibilitats a l'abast del Parlament.

Per això ERC, utilitzarà per tots aquests requeriments, de la manera que ja s'indica en la part operativa d'aquest Programa, allò que disposa l'article 34, punts 2 i 3 de l'actual Estatut per trametre, i ulteriorment defensar davant del Congrés dels Diputats, propostes de proposició de Llei sobre aquestes qüestions d'interès per Catalunya, així com de sol·licitar del propi govern central l'adopció de Projectes de Llei en aquest mateix sentit. I en cada cas, posant de relleu la necessitat d'un procediment més diligent, en relació a la desconsideració que fins ara suposa la tramitació d'aquest tipus.

3.1.10. Presència de la Generalitat

Com reiteradament ERC ha manifestat, res del que afecti Catalunya ha de ser aliè a la Generalitat.

Remarquem que la representació que de Catalunya té la Generalitat no li prové pas ni de la Constitució ni de l'Estatut, sinó que es legitima per raons d'història pròpia i per la pressumpció moral de la sobirania que els catalans atorguen a llurs institucions.

Aquest fet dóna a la representació que ostenta la Generalitat una transcendència extraordinària, que va més enllà del que prescriu el sistema conjuntural de lleis avui vigents. I per tant la presència de la Generalitat, amb la solvència d'aquesta representació, ha d'ésser a tot arreu dels marcs existents dins la Catalunya contemporània.

A més a més, com que l'instrument operatiu per antonomàsia de la democràcia és el diàleg, a la Generalitat no li ha d'ésser discutida en cap cas la instància superior en el diàleg institucional. Amb fonament, transparència i respecte, aquest diàleg l'ha d'exercir la Generalitat amb dignitat i fermesa gaudint de l'última paraula en totes les qüestions que són de la seva competència i forçant aquest caràcter, en particular, amb el diàleg davant l'administració de l'Estat.

3.2. Programa de generació de progrés

L'objectiu bàsic d'ERC, pel que fa a l'ordenament material de la seva política, és ajudar a tirar Catalunya endavant. Millorar les condicions i la qualitat de vida dels catalans. Incrementar i estendre els equipaments escolars, sanitaris, esportius i de tot tipus. Incidir en el major benestar social possible. Pujar els nivells de cultura. Impulsar la prosperitat, generant treball i riquesa i propiciant que tot plegat afavoreixi a tothom i arribi a tots els racons del territori.

Obviament aquest és un objectiu genèric i, almenys teòricament, àmpliament compartit. La qüestió rau en com fer-ho. I és en aquest tipus de plantejaments on, en bona part, es palesen les diferències entre les distintes opcions partidistes.

¿Com fer-ho, doncs? i ¿Com fer-ho des d'ERC? Perquè nosaltres volem «el millor per Catalunya».

Des d'un punt de vista economicista, es tracta de cercar, fixada la panòpia d'objectius en cada àmbit, d'acord amb els corresponents posicionaments ideològics, la manera d'administrar al més eficient possible els recursos disponibles, sempre escassos, per aconseguir aquestes finalitats. I des d'un punt de vista polític, precisar amb realisme l'abast del marc institucional, les possibilitats d'actuació i la disponibilitat de mitjans, sobretot atès l'actual estat de la nostra situació nacional amb concomitància a poder disposar de més poder.

Tot plegat, perquè, en definitiva, s'ofereix, com sempre ha fet ERC, allò que és factible de fer (per descomptat, amb fermesa i sense claudicar) des d'una òptica realista i aplicable, dins un marc consistent, amb competència i honestat. En fi, complint el que es promet.

Així, des d'aquests condicionants, el Programa de Progrés que ERC ara presenta per la propera legislatura pel que fa a la governació de Catalunya, es concreta en un conjunt d'actuacions, que, afecten unes al marc de l'Economia i d'altres al de la Societat, de la forma que a continuació s'exposa.

3.2.1. Economia

L'objectiu en aquest àmbit consisteix a impulsar el progrés a través d'un procés de creixement econòmic no tant fonamentat en el creixement quantitatiu pel creixement quantitatiu, com en els aspectes qualitatius d'aquest i, per tant, configurar aquest procés de creixement econòmic en termes de benestar social. Un major i millor benestar social que arribi a tothom i a tots els punts del territori.

Tal com ara van les coses, és obvi que aquesta finalitat té com a substracte bàsic i fonamental el Reequilibrament del Territori.

Reequilibrar el territori, en el sentit que ERC l'hi dona, vol dir aminorar les diferències entre les comarques riques i les comarques pobres, des d'un plantejament dinàmic, és a dir, no aturant les opcions i la confortabilitat social de les zones riques, sinó augmentant les possibilitats i els equipaments de les zones deprimides. Vol dir també, incidir fermament en disminuir els desequilibris intra-territorials, a nivell individual, en el si de les àrees relativament acomodades, aportant vies de millora a la marginació i a les dites bosses de pobresa. En definitiva, reequilibrar el territori per ERC vol dir expandir el progrés, els fruits del qual, així com les oportunitats de fruit-lo, s'ofereixin per igual a tothom, individualment i territorialment.

3.2.1.1. Fons de Solidaritat Interterritorial de Catalunya

L'instrumentació operativa que ERC posarà en pràctica per tirar endavant aquest programa ampli, alhora necessari i urgent, de reequilibrament individual i territorial és el Fons de Solidaritat.

De fet, durant l'últim període de sessions del Parlament, ERC ja començà a avançar en aquest terreny presentant una Proposició de Llei per l'electrificació d'aquelles zones del territori que encara pateixen, a finals del segle XXI, aquesta important mancança. I, en aquest sentit, ja es proposà que, a més a més, d'ajuts institucionals, s'habilitessin aportacions solidàries

derivades del consum d'energia urbana i sobretot industrial.

En aquests esperit i forma, es planteja el Fons de Solidaritat, que pel seu funcionament ple comporta el següent sistema de finançament:

- a) Fons provinents de l'ordenació del Pressupost, d'acord amb aquesta finalitat i amb caràcter absolutament prioritari, quantificats segons el que s'exposa en l'apartat relatiu a Política Pressupostària, (Operacions Corrents, Capítol II; Transferències de Capital, capítols IV, VI i VII, en el context d'una nova estructuració).
- b) Fons provinents del conjunt d'aportacions, d'acord amb l'actual model de finançament autonòmic, de les administracions institucionals i de les agències especialitzades dels poders central, autonòmic, i local.
- c) Fons provinents de la destinació de l'estoc de l'estalvi acumulat a Catalunya, en el benentès que —justament per plantejaments solidaris— l'estalvi dels catalans s'ha de col·locar a Catalunya, tot aplicant la proposta que s'exposa en l'apartat de Política Financera.
- d) Fons, en fi, provinents d'actuacions sectorials del tipus de les que defineix l'esmentada proposta de Proposició de Llei sobre electrificació rural.

La reglació d'aquest Fons de Solidaritat es farà mitjançant Llei, que ERC presentarà al Parlament dins dels cent primers dies de la nova legislatura.

3.2.1.2. Equipaments, comunicacions i transports

El funcionament del Fons precisament perquè insisteix en la disminució de les diferències i desequilibris a partir de nivells més elevats de progrés i benestar social, ha de contribuir, d'entrada, a la millora dels nivells de confortabilitat de les zones deprimides.

Per tant, l'objectiu bàsic és la dotació d'una xarxa d'equipaments, seguint un programa seqüencial, que comporti per a aquestes zones nivells comparativament adequats de confortabilitat, per evitar, en primer terme, que continuï llur procés de desertització.

Ara bé, en el marc d'aquest programa, la prioritització d'actuacions és necessària, tant per la seva consistència com per la manca relativa de recursos. Conseqüentment, la disponibilitat d'equipaments es troba, en part, condicionada a la nova dotació i millores de les comunicacions i els transports.

La cohesió territorial, en general, i, en particular, la qualitat urbana, passa per un sistema ordenat i suficient de comunicacions i transports.

És per això que ERC impulsa com actuacions inajornables en aquest camp els següents projectes, en el benentès que s'ha d'acabar amb les polítiques de primeres pedres i d'inauguracions, a la qual tan afeccionat s'és ara, a favor d'accions contundents i imprescindibles, encara que només suposin una primera pedra per legislatura. Els projectes doncs que ERC es proposa d'impulsar són aquests:

- a) L'eix Transversal. (Fou promès pel Govern l'abril de 1980 i encara no s'ha començat.) Girona - Lleida (Cervera; Balaguer - Agramunt; Vic Olot; Coll de Bercons).
- b) L'eix de l'Ebre. Amposta - Lleida (desviacions Viella i Seu d'Urgell).
- c) L'eix del Llobregat. (Pendants: Navàs - Sallent.)
- d) Vilanova i la Geltrú - Vilafranca del Penedès - Igualada.
- e) Ripoll - Olot - Besalú (Desviacions Figueres i Girona).
- f) Seu d'Urgell - Sort.

Igualment, s'han d'emprendre les realitzacions de l'àrea de Rialb i d'una manera decidida tot el que comporta les xarxes arterials de les grans conurbacions; els passos fronterers (Tort i Coll d'Ares, prioritàriament) pel que poden suposar de descongestió per als ara existents; els treballs relatius al Túnel de la Bonaigua; i, la comunicació Garraf - Vendrell.

ERC, es proposa també d'impulsar: El projecte relatiu al TGV i l'adopció d'un acord amb les empreses concessionàries d'autopistes per la circulació lliure de peatge (amb les compensacions que procedeixi), en determinades èpoques, dies i horaris, amb l'objectiu d'alleugerir la circulació d'entrada a pobles i ciutats (bàsicament de la costa i a l'estiu) així com les cues a les mateixes autopistes a hores punta de diades assenyalades.

3.2.1.3. Creixement econòmic

Des d'una consideració global de l'economia, de fet, des de plantejaments macroeconòmics, és convenient de fixar, a títol orientatiu, tant per les polítiques governamentals, com pel guiatge del sector públic, com, en fi, per la formació d'expectatives de l'activitat productiva privada, certes previsions sobre l'evolució del cicle en el decurs de la propera legislatura.

No es tracta pas de fer un esquema amb el rigor i la rigidesa d'un plantejament planificador convencional. Del que es tracta és de determinar un marge d'oscil·lació cíclica, dins d'una tendència secular creixent, perquè serveixi de punt de referència —com hipòtesi de treball— per a emmarcar, això sí, al més versemblant possible i des d'una perspectiva quantificada, el comportament de l'economia catalana 1989-1992.

En aquest sentit, i acceptant com a raonables les prediccions a llarg termini que en l'exercici actual continuarà la consolidació dels nivells vigents d'activitat; el 1989 experimentarà una certa recessió adaptativa; el 1990 i el 1991 hi haurà un relleu notori lligat als volums d'inversió i llurs efectes, derivats dels J.J.O.O., i que el 1992 es presenta com la gran incògnita per les implicacions pràctiques del Gran Mercat Europeu, acceptant, a més a més, que també continuï la mitjana anual d'increment de la població activa al voltant del 1 % i la de la productivitat aproximadament en el 3,5 %, i acceptant, per últim, que la política econòmica central mantindrà igualment com a prioritari el control de la inflació; amb tot això, ERC estableix l'estimació d'una franja de creixement anual acumulatiu, entre un mínim consolidat de 4,5 % i un sostre (sempre hipotètic) del 6 % (amb referència al PIB: Producte Interior Brut).

En el marc d'aquesta programació l'element rector és un esforç inversor important en tots els sectors productius, però particularment en el primari, on els tipus de rendiments interns són comparativament els més baixos. És per això, que en aquest sector convé una decidida i enèrgica actuació dels poders públics (com s'expressa en l'apartat relatiu a Política Agrària), per a evitar que les corresponents restriccions productives puguin constituir-se com a veritables colls d'ampolla en el procés de creixement de l'economia catalana com un tot.

Determinats aquests pronòstics de creixement del PIB, els requeriments d'inversió (Formació Bruta de Capital) pel quadrienni, suposarien un 5,35 % per 1989 (hipòtesis de mínim) fins un 7,50 % per 1992 (hipòtesis de màxim).

D'acord amb aquestes necessitats d'inversió dins el marc establert d'oscil·lació, les taxes addicionals d'inversió sectorial (Agricultura, Indústria i Serveis) ajustades als requeriments resultants segons l'objectiu bàsic de reequilibrament territorial (que implica un relativament més gran esforç d'inversió en el Sector Primari per ésser aquest en general, característica de les comarques deprimides), les xifres de participació de cada sector en el PIB que restarien programades serien, en percentatges, les següents:

En el Sector Primari, del 1989 a 1992, de 3,5/3,7 a 4,0/4,5; en el Sector Secundari, de 42,0/42,0 a 43/43; i, en el Sector Terciari, de 54,5/54,3 a 53/52.

Atès el caràcter orientatiu, com s'ha indicat, d'aquestes estimacions, la conclusió és que si es complissin (si els poders públics obressin en conseqüència i ajudessin a aconseguir-les) s'obtingria un doble objectiu. Primer, gaudir d'un procés d'expansió econòmica prou significatiu; i segon, i ben important, una disminució, dintre d'un nivell més elevat d'activitat, de la desigualtat, és a dir, d'un menor desequilibri territorial.

3.2.1.4. Pressupostos

Per falta de competències, escassetat de recursos i darrerament per un comportament rutinari, els Pressupostos de la Generalitat no tenen cap incidència anticíclica. Tan sols representen uns mecanismes, d'altra part ben migrats, d'assignació de partides dineràries, amb redactats equivocs i sovint, a més a més, amb objectius clarament electoralistes i fins i tot partidistes.

Això ha de canviar radicalment. I en aquest panorama, malgrat que les competències siguin baixes de sostre i la financiació insuficient, (per solventar-ho convé de disposar de més poder per Catalunya), el que sí pot modificar-se de seguida és el comportament rutinari. I, encara que només sigui així, donar al Pressupost el seu paper essencial d'instrument de lluita anticíclica, en el sentit que contribueixi poderosament a generar estabilitat al sistema i per tant sigui d'utilitat pel progrés dels ciutadans i del país.

Evidentment que l'Administració Pressupostària Catalana està subjecte a limitacions. Primerament es tracta d'un Pressupost depenent; és a dir que existeixen condicionants funcionals i financers respecte els Pressupostos Generals de l'Estat i a determinades accions que exerceix l'Administració Central. En segon lloc, el pressupost de Catalunya és d'una gran rigidesa en el seu estat d'ingressos com a conseqüència del sistema de finançament. I, en tercer lloc, també hi ha rigidesa amb l'estat de despeses, per les partides afectades directament per la naturalesa dels serveis transferits.

Tot això és cert. Més ben dit, era més cert fa un temps que no pas ara. I, no obstant, s'ha continuat amb la mateixa rutina. Perquè contra les dependències de l'Administració Central hi cap una negociació i un diàleg fet amb consistència respecte de les autoritats de Madrid. Perquè, quant a la rigidesa dels ingressos, s'ha de tenir en compte que, fins i tot en la situació actual, pot reduir-se per ingressos propis de la Generalitat que en aquests últims temps han augmentat significativament (jocs, apostes i rendiments de l'administració institucional). Perquè, en últim lloc, pel que fa als condicionants de la despesa, després de l'experiència d'aquests anys, resulta viable d'alleugerir-la a través d'un Pressupost de Programes ben coordinat.

Però la rutina és la nota característica. I, com hem dit, això s'ha de canviar. De fet, és evident que la Generalitat, dels sistemes generals d'actuació dels governs en les economies contemporànies, només pot utilitzar el Pressupost. Perquè la resta d'instruments estan reservats en exclusiva a l'Administració espanyola.

Per tant, a Catalunya el judici sobre la possibilitat de funcionament del govern i la seva incidència sobre la vida quotidiana, està determinat gairebé de manera exclusiva pel Pressupost. És a dir, per la manera com el govern determina la seva despesa pública.

Políticament, com és conegut, el Pressupost és l'estructura de suport per l'execució de la corresponent acció de govern. El pressupost reflecteix les prioritats, les opcions i les actuacions que el govern vol emprendre durant el corresponent exercici pressupostari.

Econòmicament, però, el Pressupost ha esdevingut cada vegada més, dins les economies contemporànies, un instrument poderós de lluita anti-cíclica. És a dir, un instrument per incidir compensatòriament davant les diverses fases del cicle econòmic. De formar estabilitzadora i amb actuacions a llarg termini durant les fases de prosperitat i de forma impulsora, i amb actuacions a curt termini, durant les fases de depressió.

Les prioritats polítiques i el sentit econòmic són, doncs, dues característiques bàsiques per la funcionalitat del Pressupost.

D'acord amb la primera, s'estarà o no d'acord amb aquelles prioritats i en tot cas el corresponent debat té un caràcter marcadament ideològic. En canvi, quan el que s'analitza és el sentit econòmic del Pressupost, és evident que els raonaments sobre la seva adequació o inadequació poden tenir, i de fet tenen, un grau important d'objectivitat. Perquè formalment hom pot indagar si el Pressupost en qüestió és adequat o no pel tractament de la fase cíclica per la qual travessa l'economia. I els pressupostos de la Generalitat no ho són pas.

Efectivament, ara l'economia catalana, després de llargs anys d'una crisi greu ha començat una etapa de recuperació. I és per això, que en aquests moments l'ortodòxia econòmica aconsella d'orientar la despesa pública cap a opcions estabilitzadores i a llarg termini, amb previsió de possibles desacceleracions relatives d'activitat.

Sorprenentment, la política pressupostària del govern no està en aquesta línia. Posa èmfasi en la despesa corrent en contra de la despesa en inversió i significativament pondera les realitzacions a curt termini, tot primant, en

aquest cas, els programes de Departaments amb menys incidència inversora.

Això és radicalment oposat al que ara es necessita. Ara s'ha de deixar que els sectors econòmics productius es desenvolupin d'acord amb les seves pròpies forces sense que des del Govern es distorsioni el funcionament normal del mercat i dels corresponents mecanismes d'assignació. Si el govern intervé en sentit contrari, tal com ho fa l'actual política pressupostària, es produirà una pèrdua de competitivitat, ja que les transferències de capital i les subvencions d'aquest tipus introdueixen una esbiaixada a favor de qui la rep i alhora un greuge comparatiu important per la resta dels no beneficiats.

Contràriament, doncs, al que s'indica en el Pressupost, el que ara tindria sentit, no es afavorir les subvencions sinó incentivar el conjunt de serveis i de les agències que els presten. Perquè en una conjuntura com l'actual, una política generadora de serveis racionalitza el mercat des del punt de vista dels sectors implicats, tot millorant l'eficiència interna i la competència, sobretot, davant d'Europa.

ERC entén, conseqüentment, que una política pressupostària com la feta fins ara, no ajudarà, sinó tot el contrari, a millorar la situació actual del país pel que fa a les seves perspectives de futur. En conseqüència defensa el següent:

- 1) Que els criteris de confecció del Pressupost segueixin prioritats en funció de les característiques conjunturals. I en aquest sentit, que ofereixin aquella transparència capaç d'exercir un control eficaç de la corresponent execució pressupostària, així com una major racionalitat amb la determinació i execució del Deute Públic, que evidentment convé de reduir.
- 2) Una intercompensació entre els capítols pressupostaris de despesa productiva i despesa improductiva. No pot continuar per més temps que la nòmina i la despesa corrent (capítol I i capítol II) gairebé depassin el 60 per cent del total de consignacions pressupostàries, i per tant que l'esforç inversor (Capítols VI i VII) sigui realment mínim. En definitiva, s'ha de determinar una nova ordenació, seguint els criteris de l'O.C.D.E., amb la finalitat d'establir unes compensacions internes dirigides als requeriments del Fons de Solidaritat.
- 3) Major agilitat en la tramitació pressupostària i en el tractament dels seus elements constituents, tot explicitant quines són les entitats de crèdit i d'estalvi privades que es fan servir atípicament com a dipositaris dels recursos públics. I en aquest sentit, una política de tresoreria que compensi els interessos de demora amb els rendiments dels fons ociosos a

disposició d'aquestes entitats. També major rigor en la tramitació dels impostos autoliquidables, particularment Transmissions Patrimonials i, al seu torn, Actes Jurídics Documentats. Igualment, major coordinació i puntualitat entre les resolucions de les diferents Conselleries i la liquidació per part del Tresor de la Generalitat.

ERC, conseqüentment, posarà en pràctica una nova i totalment diferent ordenació pressupostària, a partir d'un Pressupost per Programes amb adaptació a criteris adients d'organismes internacionals especialitzats, fixant la finalitat d'aquell a contribuir al reequilibrament territorial.

3.2.1.5. Política financera

Tal com ara estan les coses, i atés la gairebé total desconsideració que el govern ha donat a alguns d'aquests temes en aquests últims anys, fonamentar la política financera de Catalunya, fins i tot en les circumstàncies actuals i a l'espera de gaudir de major poder, constitueix una qüestió ben bàsica dins de les feines de la governabilitat del país.

Hi ha tres aspectes que convé assenyalar. Insuficiència de valoracions; regulació del sector de l'estalvi, i protagonisme en l'ordenació dels mercats de diner i capitals, i, en general, sobre el tractament de tota mena d'actius financers.

Pel que respecta a la valoració dels serveis traspassats, s'ha d'insistir novament en la inadequació dels criteris emprats. L'última revisió, que va suposar unes millores relatives amb la utilització de la metodologia, va deixar pendents tot un conjunt de «serrells» que encara ara resten pendents. La fórmula final, igualment insatisfactòria dins la globalitat del mecanisme, no amaga pas la seva precarietat, ja que formalment se l'anomena «Definitiu-Provisional» o «Provisional-Definitiu».

Sembla lògic que dins d'aquest marc d'ambigüitat i atesa la insuficiència financera en què és tractada l'autonomia catalana, siguin del tot necessaris nous plantejaments per sortir de l'atzucac. ERC, com és conegut, defensa el sistema de Concert (ja referenciat al parlar de la reforma de l'Estatut). Però, mentrestant convé replantejar amb fermesa una nova configuració de la Comissió de Valoracions, car la dita Comissió de Coordinació Estat-Generalitat, al marge el seu caràcter legalment atípic, només entén en qüestions relatives a conflictes competencials. Aquest replantejament ha de contemplar, a partir del cost efectiu dels serveis, una altra vegada i degudament actualitzades, les inversions directes i les despeses de manteniment i reposició. A més a més, convé una anàlisi comparativa del rendiment dels impostos cedits. No s'ha d'excloure tampoc de la discussió, o més ben dit,

s'hi ha de tornar a introduir la qüestió de l'IVA amb destinació i possibilitat d'un tractament singularitzat de l'impost sobre la Renda de les Persones Físiques i del Patrimoni.

En relació a la segona qüestió, referent a les Entitats d'Estalvi i després de la sentència constitucional sobre els òrgans de govern d'aquestes, resten al descobert dues qüestions importants. Per un costat, els serveis d'inspecció i per l'altre l'ús i la destinació final que es fa de l'estalvi dels catalans.

El tema de la inspecció requereix diàleg, persuasió, contumàcia i arribat el cas, denúncia per part de la Generalitat al Tribunal Constitucional. En canvi, pel que fa a l'ús i destinació de l'estalvi dels catalans, ERC defensarà una reivindicació tant justa com radical. Perquè no té cap lògica que tot aquest gruix d'estalvi s'esmerci fora de Catalunya. Per tant, ERC proposa un programa d'aplicació gradual que, sense inviabilitzar la política monetària de l'Estat, permeti que l'estalvi generat a Catalunya s'inverteixi en materialitzacions concretes de millora dels equipaments socials i del mateix nivell i qualitat de vida dels catalans.

S'ha de remarcar que Catalunya és un poble estalviador. Les nostres Caixes d'Estalvi són de les més importants d'Europa i del món. Ara, la quantia de l'estalvi que es disposa a aquestes institucions està dirigit, pel que fa a la col·locació, per l'administració espanyola que, com hem dit, el situa fora de Catalunya. El mecanisme és el dels anomenats «Coeficients». Què significa això? Doncs que de cada 100 pts. que els catalans estalvien i dipositen a les Caixes, 18 resten líquides a disposició del banc d'Espanya, 10 pts. més s'han d'invertir en Pagarés del Tresor, i una pesseta en inversions diverses que fixa l'autoritat monetària de l'administració central.

Davant d'això ERC proposa, en una primera fase que:

- a) L'inmobilitzat de caixa es distribueixi en parts iguals en dipòsit entre el tresor espanyol i el tresor català.
- b) Els rendiments, a tipus d'interès corrent, dels dipòsits corresponents al tresor català, reverteixin a engrossar el Fons de Solidaritat.
- c) L'inversió obligatòria en Pagarés del Tresor també es distribueixi en parts iguals entre l'administració espanyola i l'administració catalana, en el benentès que la quantitat corresponent a la Generalitat cobreixi emissions específiques de Deute per al finançament d'equipaments socials de tota mena a les comarques deprimides amb coordinació amb la gestió del Fons de Solidaritat.

- d) El percentatge d'inversió obligatòria, a través de propostes comunes de l'Administració Central i la Generalitat, s'apliqui en un 40 per cent per la financiació del sector públic estatal que opera a Catalunya i el 60 per cent restant al Fons de Solidaritat.
- e) Donada la llibertat de tipus d'interès i en la finalitat d'augmentar el flux de passiu de les Caixes, que es retribueixin als estalviadors catalans mig punt per damunt de la mitjana dels tipus de mercat, amb càrrec als rendiments dels recursos lliures que els hi queden després d'aplicar la política de coeficients.
- f) Es procedirà a la fixació de criteris homogenis i d'augment de la tutela i coordinació dels fons de l'Obra Benèfica i Social, en el ben entès que, a partir de l'exercici de 1989, almenys el 50 per cent dels corresponents increments respecte dels exercicis anteriors s'aplicaran també als projectes propis del Fons de Solidaritat.

Pel que fa, en fi, al tercer aspecte relatiu al mercat financer, és imprescindible que el govern emprengui l'ordenació del conjunt d'actuacions sectorials que el caracteritzen. Així, convé l'adopció d'una política borsària pròpia que, ultra la seva adequació a les característiques de la societat catalana i a l'impuls de la corresponent normalització lingüística, ofereixi les possibilitats adients per la identificació del nostre mercat amb els estàndards internacionals i al mateix temps l'obertura d'aquests a Catalunya. La Generalitat ha de plantejar un registre d'activitats financeres que comprngui tota la tipologia d'actius avui negociables als diferents mercats. Òbviament la Generalitat no pot estar absent de la reforma dels Mercats Financers, en general, i del Mercat de Valors en particular, invocant la inconstitucionalitat si l'Administració Central actua, com fins ara ha fet, ignorant el marc polític institucional català. Dins de la corresponent ordenació, s'han d'incloure totes les modalitats existents, així com els desplegaments propis del subsector de les assegurances.

3.2.1.6. Política laboral i atur

Avui el treball és un bé escàs. I, per tant, això comporta un tractament singular en el sentit de distribuir el treball existent entre tots aquells que volen i poden treballar. És clar que una tal consideració té, ara com ara, un substracte eminentment teòric que, malgrat tot, no s'ha de perdre de vista com l'horitzó que defineixi els criteris de globalitat de les polítiques laborals en un context de responsabilitat social i solidaritat humana.

Mentrestant però s'han d'enfortir els fonaments de la política laboral endegada des de Catalunya. Òbviament que cal disposar de més poder en

aquest sentit, com en tants d'altres; perquè el marc de competències actuals és extremadament reduït. Amb tot, s'ha d'insistir en el programa que ERC defensa en aquest camp i que es concreta en aquests punts:

- 1) D'una vegada per totes aconseguir el traspàs de l'INEM i adequar la seva estructura i funcionament a la realitat de la problemàtica laboral de Catalunya.
- 2) Disposar de l'exercici competencial, per consideracions solidàries i analògiques, de la gestió dels Fons de Protecció de l'Ocupació relatius a Catalunya. És inadmissible que els treballadors en Règim Especial Agrari de la Seguretat Social amb contractació temporal, no percebin subsidi d'atur tot i que les empreses contractants paguin la corresponent quota.
- 3) Augmentar el grau de transparència del mercat de treball, millorant la informació existent i propiciant la mobilitat.
- 4) Incrementar el «capital humà», augmentant els nivells de qualificació, millorant la formació professional i l'aprenentatge laboral i facilitant el reciclatge de la mà d'obra.
- 5) Intensificar l'ensenyament en les àrees de coneixement amb futur (informàtica, noves tecnologies, etc.).
- 6) Estimular aquelles iniciatives destinades a la creació de noves empreses amb capacitat d'absorció de mà d'obra.
- 7) Establiment de Programes per la viabilitat i estabilitat de llocs de treball a les comarques deprimides, d'acord amb els criteris ordenadors del Fons de Solidaritat pel que suposa el reequilibrament territorial.
- 8) Ara com ara i mentrestant no s'ampliï el sostre competencial, donar plena operativitat a allò que estableix l'article 52 de l'Estatut que faculta a la Generalitat per a constituir institucions que fomentin la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social.

D'acord amb el que impliquen aquests plantejaments, l'objectiu de la política laboral no és pas altre que fomentar l'ocupació. Ara bé, com a conseqüència de la crisi econòmica, les noves formes de producció i les implicacions del canvi i l'innovació tecnològica, el problema crucial en aquest àmbit continua essent l'atur existent.

En xifres absolutes l'atur a Catalunya continua essent important, si bé s'ha produït en aquests dos últims anys una desacceleració relativa en el ritme

d'augment. La solució a l'atur és generar treball i per això és necessari posar en pràctica els plantejaments exposats de política laboral. Però mentre no es té feina, per estrictes requeriments de justícia i solidaritat, el treballador aturat ha de poder viure amb dignitat. Per això ERC proposarà en aquesta legislatura al Parlament una resolució per la qual la Càmbra motivi a les Corts Generals l'adopció d'una normativa perquè el subsidi d'atur cobreixi totes les contingències i perduri mentre no es trobi treball, en el benentès d'exercir simultàniament una decidida política de lluita contra el frau.

En aquest sentit, convé entrar en les implicacions pròpies del replantejament de la jornada laboral (en el context d'un objectiu previsible de 35 hores), també de la durada de les vacances i d'una jubilació digna i suficient a partir dels 60 anys (amb els requeriments que s'exposen en aquest sentit en l'apartat de Política Social). En aquest àmbit, serà necessari instrumentar actuacions adients per enriquir culturalment i professionalment l'economia submergida i suprimir la sobreexplotació, els abusos i les discriminacions, que per l'excés d'oferta de treball en alguns sectors, han experimentat un cert increment, sobretot amb la proliferació de la contractació temporal que, al seu torn, convé delimitar i tipificar a situacions d'excepcionalitat.

D'acord amb la proposta de jubilació, ERC defensa la inserció dels afectats dins d'un programa d'ensenyament per a les noves generacions, dels oficis i experiències acumulades, habilitant en aquest sentit una activitat docent addicional en els Centres de Formació Professional. En aquest mateix marc, ERC també defensa, atesa la proposta de durada il·limitada del subsidi d'atur, que tots aquells que el percebin, mentre el percebin, s'integrin obligatòriament al Servei de Treball de la Generalitat que coordinarà i organitzarà, en relació a les diferents administracions públiques, un reciclatge professional, una tasca útil a la societat i una subjecció a la disciplina de la jornada laboral. ERC entén que així s'evitarà la insolidaritat, la competència il·lícita, el frau i les frustracions.

Atenció particular ha de merèixer l'atur juvenil. ERC ja va defensar i fer aprovar al Parlament determinades regulacions sobre l'aprenentatge. Ara, a més a més, convé potenciar les possibles ocupacions mitjançant l'impuls decidit del coneixement de noves professions, adaptades a la realitat catalana i seguint els suggeriments establerts per les autoritats comunitàries.

Finalment, ERC fa notar l'aparició d'un nou tipus d'aturat, el qual en aquests moments no té cap mena de protecció específica. Es tracta d'aquells ciutadans que depassen edats superiors als 45-50 anys i perden la feina per imperatius del canvi tecnològic i que justament per les seves condicions d'edat i d'especialització, se'ls fa particularment difícil trobar noves feines en un context social de tipus personal realment delicat. ERC proposa un cens

especial d'aquests afectats i una política de reciclatge, de tipus accelerat, juntament amb l'aplicació en aquests casos dels avantatges fiscals i de Seguretat Social que suposa la col·locació per part del món empresarial relatiu a primeres ocupacions.

ERC defensarà en el Parlament, perquè pugui tramitar-se a les Corts Generals, una iniciativa consistent en què es proveeixi un escalat de valoració de llocs de treball en funció de les noves incorporacions d'aquest tipus, perquè les empreses puguin aplicar fins al 30 % de les respectives nòmines, com si es tractés d'un programa d'inversió, els criteris convencionals de l'amortització accelerada.

3.2.1.7. Agricultura, ramaderia, pesca i activitat forestal

Dins de la recuperació de l'economia que caracteritza l'actual conjuntura, el Sector Primari és, en el seu conjunt, el menys afavorit. Fins i tot determinades activitats subsectorials (principalment la ramaderia) pateixen recessions relatives, entre altres coses, com a conseqüència de la competitivitat comunitària (i les precàries condicions de la negociació d'adhesió).

En general, doncs, el sector de l'Agricultura, de la Ramaderia, de la Pesca i de l'activitat Forestal constitueix el marc on convenen polítiques més contundents dins de l'àmbit genèric de l'actuació pública. Perquè, al marge de les vicissituds de la conjuntura actual, no han quedat resolts, ni de bon tros, les mancances tradicionals que condicionen negativament aquest conjunt d'activitats productives.

En conseqüència, ERC planteja com eixos bàsics de la seva política al respecte incidir substantivament sobre aquestes mancances mitjançant:

- 1) Posar en pràctica un programa exhaustiu per tal d'equipar gradualment les formes de vida del camp a les de la ciutat. Això comporta, evidenciar una vegada més, la necessitat d'endagar decididament una política consistent i amb resultats contrastables de reequilibrament territorial, en el sentit ja indicat de constituir l'opció absolutament prioritària del conjunt de polítiques governamentals. Un programa coordinat, per tant, de tipus interdepartamental que abasti des de les obres infraestructurals necessàries (comunicacions, serveis escolars, sanitaris...) fins a possibilitats de confortabilitat social de tota mena (esports, lleures, esplai...).
- 2) Compensar, a través de l'acció de l'Institut Català de Crèdit Agrari, altres agències especialitzades i sense excloure el paper en aquest punt de les Caixes d'Estalvi Catalanes, les diferències de rendibilitat existents entre les inversions de modernització agrària i les de tipus industrial. La

qüestió es concreta en el fet que mentre a la indústria, si més no teòricament, la inversió-maquinària permet una utilització continua, la inversió-maquinària a l'agricultura només té un comportament discontinu. Això afebleix significativament les taxes de rendiment intern de les inversions agràries i encara que només sigui per òbvies raons d'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats, des del govern s'ha de posar en pràctica, ja ara, un programa de subvencions compensatòries adient. Si no s'actua així, la descapitalització del camp serà encara més greu i serà anti-competitiva en si mateixa i respecte els mercats europeus.

- 3) Impulsar, precisament des d'aquests objectius, un programa de modernització del sector, tot primant l'ordenació de conreus i els regadius a l'agricultura; la racionalització d'explotació a la ramaderia i a la pesca, i l'ordenació de rendiments per les activitats forestals. La modernització comporta igualment potenciar els Centres d'Investigació i l'investigació pròpia, des de requeriments sanitaris i tecnològics fins a d'altres de comercialització i rendiments. A més a més, l'increment de la capacitat tècnica i professional de l'agricultor, ramader i pescador. També:
- a) assegurar la permanència i l'estabilitat del pagès a la terra i a l'evolució de les seves explotacions;
 - b) fomentar i protegir l'explotació familiar i el cooperativisme al camp i, en aquest sentit, l'utilització òptima del capital fix mitjançant fórmules de cooperació;
 - c) millorar els mercats agro-alimentaris i tutelar la defensa de la competència en relació a les influències d'empreses multinacionals;
 - d) obrir possibilitats de concurrència a l'exterior, tot facilitant la presència a mercats i fires;
 - e) adequar les estructures i fomentar mitjançant un programa d'ajuts, les millores territorials;
 - f) popularització dels instruments de finançament propis i introducció de criteris pel que fa a la quantia i les condicions del crèdit per les explotacions agràries, ramaderes, pesqueres i forestals;
 - g) establir compensatòriament un programa d'assegurances per l'establiment ramadera de cria i engreix. Actualització, simplificació i suficiència de les assegurances agrícoles convencionals;
 - h) política d'escorxadors a nivell territorial i amb dimensions adequades a

l'especialització de cada lloc. Requeriments sanitaris. Reforçament i ampliació de les Àrees de Defensa Sanitària (zones lliures de pesta porcina);

- i) oferir possibilitats perquè les Confraries de Pescadors puguin accedir a l'establiment i explotació de plantes d'aqüicultura;
- j) aprofitament del potencial pesquer, tot racionalitzant les captures i renovant tecnològicament el sector en funció de les capacitats productives;
- k) determinar programes integrals per enfortir les estructures competitives davant el mercat europeu;

S'ha de remarcar que la situació general del sector és delicada. Per això, el Programa d'Actuacions que ERC proposa és necessari i urgent. Ara fa quatre anys, ja proposàvem que el Sector Primari acaparés prioritàriament les inversions públiques i privades com una sortida viable de la crisi econòmica que en aquells moments vivia el país. No es va pas fer així. La recuperació de l'activitat, tanmateix, va venir incidida dins de l'onada internacional alcista que encara afecta cap enlaire la nostra economia. El repte del Sector Primari queda, doncs, pel moment, sense resposta. El desequilibri continua, la descapitalització s'ha agreujat i la competència es redueix davant l'embestida europea.

Per tot això, ERC torna a demanar i a defensar aferrissadament més atenció pel Sector Primari, en el ben entès que el conjunt d'accions a emprendre són necessàries i urgents. Fa falta per tot plegat, és evident, més poder per a la Generalitat. Menys claudicacions. Perquè és inadmissible que les Comunitats Europees hagin establert els Pirineus com a zona de protecció d'Alta Muntanya, amb els ajuts que això suposa, i que l'administració espanyola hagi decretat que els Pirineus, a aquests efectes, acaben quan arriben a Catalunya, i des d'aquí, encara no hi ha resposta.

3.2.1.8. Comerç, defensa dels comerciants i drets dels consumidors

El comerç petit, mitjà i familiar està molt extès per tot Catalunya. Forma part, dins el món econòmic, social i popular de les característiques bàsiques del nostre país. De fa un temps, però, travessa dificultats creixents.

Endegar una política de defensa del comerç —a part que és indispensable que la Generalitat tingui més poder— s'ha de fer des d'un plantejament realista que, per un costat no perjudiqui, sinó tot el contrari, els drets dels consumidors i per l'altre costat, tingui en compte les tendències actuals envers

els grans espais i, sovint, el que això suposa de presència d'interessos multinacionals.

ERC, en aquest sentit, es planteja en primer lloc la posada en pràctica de les oportunes normes des del Parlament, per incidir alhora, en un context de justícia i de progrés, en cada un d'aquests àmbits. I, en segon lloc, la determinació de les següents polítiques específiques:

Per la defensa dels drets dels consumidors:

- a) afavorir i consolidar les associacions d'àmbit català que treballen en aquest camp;
- b) adequar la reglamentació actual a l'establerta per les autoritats de les Comunitats Europees;
- c) polítiques concretes en defensa de la qualitat, seguretat i passatge dels corresponents productes;
- d) homologació de mesures;
- e) garantia de conservació, regulació de caducitat i informació sobre continguts;
- f) regulació que eviti l'abús, el frau i l'engany a través de campanyes publicitàries;
- g) replantejament de l'estructura orgànica i funcional de l'Institut de Consumidors; i
- h) promulgació, sense excloure l'àmbit sancionador, de la normativa vigent, en el benentès que la finalitat de la sanció ha de servir més per a corregir els abusos, que no pas per tipificar formes addicionals d'ingrés per al govern.

En relació als grans espais i a la implantació d'interessos multinacionals, cal tenir en compte que la llibertat de comerç comporta l'afavoriment d'una competència viable, però no d'una competència salvatge. En conseqüència, convé l'establiment de criteris (que en aquests moments només es poden fer a través de la normativa urbanística de Catalunya) per impulsar que les respectives ubicacions ho siguin en llocs i en especialitzacions que no ofeguin l'activitat normal del comerç petit, mitjà i familiar. Com a marc legal de referència de tipus complementari, es determinarà la coordinació d'aquestes accions en les regulacions pròpies dels ens locals i municipals. En tot

aquest escenari, convé la reordenació de fires i mercats que sense perdre els seus caràcters tradicionals, potenciïn i modernitzin els aspectes singulars del comerç català dins del Principat i a l'estranger, particularment a Europa.

Per la defensa del comerç i dels comerciants, el primer que s'ha de considerar és el dret d'aquest sector a guanyar-se la vida i a gaudir de les corresponents accions que garanteixin llur confortabilitat ciutadana en general, i en particular les relatives a la seguretat de les persones, dels béns i dels establiments. Convé igualment potenciar l'associacionisme sectorial. ERC es proposa desplegar un ampli programa per l'establiment de Taules de Comerciants, protegides per l'administració i amb potestats de suggeriments i consulta preceptiva en les qüestions que afectin els seus interessos i les seves competències. Per tot plegat, es presentarà al Parlament una proposta de modificació de la Llei d'Equipaments Comercials.

La política de defensa del comerç i dels comerciants, avui prioritària, ateses les dificultats enormes que condicionen el sector, fa necessari plantejar, amb rigor i serietat, la conveniència d'un Programa de Reconversió o/í Reestructuració comercial. Ara bé, aquest programa, contràriament al què s'ha dit des del govern en aquests moments, no pot ser del mateix tipus del que s'ha d'aplicar al sector industrial. Per dues raons: Primera, perquè la reconversió industrial ha estat feta des de l'Administració Central, ja que l'autònoma no té competències al respecte. I segona, perquè les característiques del comerç són completament diferents a les de la indústria. I encara hi ha una tercera consideració; l'estructura del comerç català és molt genuïna de Catalunya i ben diferent de les activitats d'aquest tipus a la resta de l'Estat. Per tant, convé un programa fet des d'aquí i pensat per a la realitat catalana. Per tirar-ho endavant fa falta més poder per Catalunya i, des d'aquesta perspectiva, establir diferents opcions concretades en ajudes monetàries i creditícies per a la modernització i racionalització dels comerços i, en el seu cas, per compensar conflictitats laborals.

Però en aquest context, el punt important passa per l'ordenació prèvia del sector, la qual cosa, rebutja encara més la idea d'una reconversió al caire de la feta al sector industrial. Perquè en aquest marc, el punt fonamental del programa de reconversió comercial d'ERC és el de garantir que la titularitat d'una llicència adquireixi la categoria d'un actiu cedible. Així, si es tracta de comparar models de reconversió, hom pot prendre més com a referència fiable la que fa anys es va produir al sector de les farineres que no pas el que darrerament s'ha fet per les empreses industrials. Perquè, si com a conseqüència de l'ordenació del sector, certes activitats han de cessar en el negoci, s'obtindrà com a element compensatori addicional la pròpia llicència d'obertura d'establiment, doncs d'aquesta manera abans que les

administracions autoritzin noves llicències, serà preceptiu adquirir, zona per zona, i per part dels nous comerciants, les existents que quedaren sense activitat com a conseqüència de l'ordenació del sector.

3.2.1.9. Política industrial

La recuperació de l'activitat que ha experimentat el país d'ençà el segon semestre de 1984, ha afectat bàsicament el subsector de la construcció i, en general, el conjunt d'activitats industrials. Mentrestant però, s'ha produït una profunda transformació sota els impulsos d'una important revolució tecnològica, dels requeriments propis de la creativitat i del disseny i de la competitivitat derivada dels temps actuals i, en concret, de la incorporació a les Comunitats Europees.

Justament per tot això, la nova estructura del sector industrial ha consolidat l'existència d'empreses de dimensió petita, mitjana i també llurs estructures societàries davant les de tipus familiar. A més a més, a Catalunya han sorgit darrerament i amb molta extensió i força, tot un conjunt d'empreses de serveis a la pròpia indústria amb tot el que això suposa de mecanismes d'integració en l'evolució del cicle econòmic. La modernització, al seu entorn, ha comportat factories adaptatives i per tant, molt versàtils en general i, en concret davant d'Europa pel que fa als aspectes de quotes de mercat i participació de capital estranger.

Per tot plegat, l'orientació de la política industrial a Catalunya ha de tendir prioritàriament a la defensa d'una estructura industrial d'aquest tipus. Es a dir, empreses de dimensió petita i mitjana. Però això no desaconsella que, des del govern, per requeriments socials, es consolidin al seu nivell les SALS i s'impulsin també al seu nivell, les diferents opcions de tipus cooperativista. I si això es així des de la vessant social de la política industrial, des del vessant estricte de la competitivitat transnacional, també convé l'afavoriment al nostre país d'algunes empreses, en certs sectors, de dimensió gran. Igualment és necessari, sense que això suposi plantejar competències il·lícites en l'activitat industrial genuïna de Catalunya, que d'una vegada per totes es faci realitat l'article 54 de l'actual Estatut en relació a la presència de la Generalitat al sector públic de l'Estat que actua a Catalunya.

Ateses aquestes consideracions, ERC planteja com a punts bàsics de la corresponent política industrial les següents remarques:

- a) posar èmfasi des d'aquest punt de vista en la corresponent política de reequilibrament industrial del territori d'acord amb el que anteriorment s'ha indicat;

- b) fonamentar la política industrial del govern més amb accions de servei a les indústries que no pas en una política indiscriminada —que sovint es transforma en discriminada— de subvencions atomitzades;
- c) incorporar amb els relatius pesos específics dins del programa de govern en aquest àmbit, les opcions que ofereix el sector miner i el suport que ha de tenir el sector energètic en totes les seves manifestacions;
- d) racionalització, en els seus aspectes orgànics i funcionals, dins de la política industrial, de les qüestions referents al subsector de la construcció i a la problemàtica de l'exportació; i
- e) impuls i potenciació de l'activitat artesanal tant per consolidar-la a nivell interior com, i sobretot, per projectar-la de cara a l'exterior.

En relació a això, esquemàticament, ERC proposa el següent:

- a) decantament decidit pel foment de la creativitat, innovació i el disseny, no només en aspectes estrictament industrials sinó també en els de formació, aprenentatge i reciclatge;
- b) marc propi i adequat a Europa pel que fa a certificacions i normatives de seguretat i qualitat industrials, eixemplant en tots els àmbits les funcions del Laboratori General d'Assaigs i Investigacions que, com a eix rector de la política tecnològica en aquest camp, coordini i potenciï les activitats de la xarxa de laboratoris sectorials;
- c) afavoriment d'associacions sectorials per a la defensa dels interessos industrials catalans a Europa amb la possibilitat que, amb un més gran poder autonòmic, la Generalitat pugui tractar, en els afers de les seves competències exclusives, directament amb les autoritats comunitàries.
- d) facilitar la participació financera per finalitats industrials, amb la contrapartida d'opcions a risc i cotització al segon mercat;
- e) impuls decisiu que fins ara no s'ha fet, en les competències relatives a recerca i, des d'aquest punt de vista, primar la recerca aplicada i les relacions Universitat-Empresa;
- f) política d'homologació de quadres empresarials d'acord amb els requeriments comunitaris;
- g) adopció de criteris de subsidiarietat, a nivell estricte d'impuls, per activitats industrials que constitueixen parts essencials en aquest camp per

una nació que ha de tenir gruix de debò i en aquest sentit consolidació d'empreses catalanes al món del petroli, de la gasificació, de les fonts energètiques i de la mineria.

ERC planteja novament una empresa de petrolis des de Catalunya i eminentment catalana. ERC planteja la connexió del gas català amb el gas europeu a través de la frontera catalana amb França. ERC planteja una empresa d'energia elèctrica de control català (condemnant la concessió de creus de Sant Jordi a aquelles persones que en realitat segueixin consignes subtils per augmentar dependències foranes). ERC planteja la reordenació del sector miner i de la política minera pel que fa a permisos i autoritzacions d'investigació. ERC planteja, en fi, la necessitat d'empreses pròpies en l'àmbit de la telecomunicació en les seves diferents especialitzacions. També la necessitat de coordinar la política de transports i comunicacions amb els requeriments industrials i dins d'un programa, des de l'òptica del reequilibrament territorial, d'impulsar, almenys un per comarca, una xarxa de polígons industrials i ordenament de sòl industrial.

En conseqüència ERC presentarà a la propera legislatura una Proposició de Llei reguladora de l'activitat industrial pròpia de Catalunya.

3.2.1.10. Turisme

L'activitat turística a Catalunya també és important. El seu tractament en relació a l'evolució recent del sector, obliga a reconsideracions notòries pel que fa a la política governamental.

Primerament, s'ha de tenir en compte que aquest és un sector que està subjecte a fortes oscil·lacions com a conseqüència de preferències subjectives i llurs manipulacions per operadors internacionals. Per tant, convé enfortir una presència reguladora en aquest sentit a través de l'impuls, des de la Generalitat de representacions i presència fixa a les agències especialitzades a l'exterior.

Segon, la composició sociològica del turisme estranger que ve a Catalunya és més aviat de qualitat inferior a la mitjana. Hi ha una gran presència turística tipus camping i via autocar. Convé complementar aquesta presència mitjançant l'ampliació d'ofertes de serveis de nivell de qualitat superior. Per això, la reconsideració de la política actual passa per establir uns programes de divulgació adients a aquest propòsit, que promociònats des del Govern, permetin alhora fer atractius els nostres serveis per aquest sector sociològic addicional i impulsar infraestructures adequades a aquestes finalitats.

Tercer. S'ha de combatre l'estacionalitat ocupacional pròpia del turisme, que

tendeix a concentrar-se prioritàriament a les estacions estiuenques. En conseqüència, dins de la reconsideració de la política turística que proposa ERC s'ha de potenciar el turisme d'hivern. Això implica, també dins del marc de les accions pròpies del reequilibrament territorial, l'establiment de programes per la potenciació de les zones de l'interior, no només les que disposen d'estacions d'esquí, sinó de totes aquelles, i n'hi ha moltes, que ofereixen sense cap dubte alicients de tipus paisatgístic, històrico-artístic, monumental, costums típics i d'altres.

Des d'aquest punt de vista, convé igualment la potenciació del turisme interior.

Juntament amb tot això, ERC estableix en el seu programa turístic, com en altres ocasions s'ha fet, les següents accions:

- a) Pel que fa a l'oferta, tot i racionalitzant-la i fent front als desfasaments existents entre oferta d'allotjament i oferta complementària, assolir una adequada distribució territorial i pal·liar l'actual dèficit de caràcter infraestructural.
- b) Pel que fa a la demanda, que pateix d'augment excessiu en determinades zones i d'una dependència excessiva, també, de l'estacionalitat, emprendre accions estabilitzadores, a partir de les corresponents accions de promoció compensatòria.
- c) Pel que fa als desequilibris derivats de la inadequació entre oferta i demanda, que han provocat, sovint, desfasaments en la relació qualitat-preu, incrementar les actuacions orientadores i la garantia del compliment de la legislació vigent, i
- d) Pel que fa a la necessitat d'una millor preparació professional dels treballadors i empresaris del sector, proposem en aquest àmbit, la creació d'una Escola de Turisme de Catalunya, que imparteixi ensenyaments sobre gestió d'empreses turístiques, i la fundació d'escoles de formació professional hotelera que cobreixin la preparació d'experts i facilitin llur reciclatge.

3.2.1.11. Sector exterior i política europea

De moment, a Catalunya no li és permès d'instrumentar la seva pròpia política de comerç exterior. Però és ben cert que les activitats d'importació i exportació tenen, cada dia més, un pes molt important en el context de l'economia catalana.

La impossibilitat legal —esperem que temporalment— de foment del comerç exterior no ha pas d'ésser tanmateix un obstacle insalvable per determinar unes directrius que des del Govern de Catalunya orientin, informin, incideixin i, en fi, promociuin l'activitat comercial exterior, i d'una manera ben concreta la corresponent política envers les Comunitats Europees.

Així ERC, defensarà l'existència d'un Servei del Comerç Exterior de Catalunya, amb aquestes finalitats. La seva estructura funcional, per limitacions polítiques, tindrà forma legal de tipus privatista, amb capacitat d'encarregar les respectives prestacions des de diferents punts de la geografia exterior i molt concretament des de la totalitat del territori comunitari.

En aquest sentit, s'orientarà una política d'ajuts financers a tres nivells: 1) obertura de mercats; 2) participacions mercantils i tecnològiques; i 3) suport a la presència a l'exterior (fires, mercats, agències, representacions).

En el cas especial de la CCEE, presència activa a Brussel·les, Luxemburg i Estrasburg, a nivell de grans sectors d'activitat.

A més a més, es reconsiderarà, pel que fa a Catalunya la política, prou mi-grada, de substitucions d'importacions, destinant a finalitats alternatives els recursos existents, d'acord amb les previsions més plausibles davant de l'Acta Única de 1992, afavorint, dins d'aquest tipus de política, l'especialització, en contra de l'existència indiscriminada d'activitats amb rendiments, que acabats els ajuts, esdevenen absolutament anti-competitives.

3.2.2. Societat

L'objectiu en aquest camp pressuposa aconseguir un major benestar social, fonamentat a partir de polítiques que augmentin la confortabilitat dels ciutadans, que garanteixin llur seguretat, que promoguin la solidaritat i sobretot aixequin el nivell cultural. Perquè només amb nivells superiors de cultura és possible d'aconseguir responsablement l'alliberament individual.

3.2.2.1. Cultura i mitjans de comunicació

La cultura catalana ha estat considerada, des de sempre, com un dels pilars bàsics on reposa la identitat nacional del nostre país. Però una visió progressista de la societat com la que té ERC no pot concebre la cultura com un element estàtic, acumulatiu, passiu, immutable, sinó com un àmbit de creació i vida, dinàmic i obert, que es projecta a l'exterior, partint de les arrels pròpies, de la realitat nacional concreta.

Que la cultura catalana —més enllà de l'alta literatura o la cançó— arribi a ser l'autèntica cultura nacional d'aquest país requereix un esforç remarcable per part de les institucions, de la xarxa civil sociocultural i de les entitats privades. I aquest esforç no pot fer-se des de la concepció de la cultura com un patrimoni, sinó com un projecte en construcció. La indústria cultural, els centres de creació i els canals de difusió de la cultura, situen la cultura catalana en un context de dependència doble de dos models poderosos: el model occidental-paneuropeu i el model espanyol. Resistir aquesta pressió lingüística, cultural, de forma de vida i de visió del món, no pot fer-se sense comptar amb una política de mitjans de comunicació que asseguri el coneixement, la difusió i la identificació amb la pròpia cultura nacional. Assegurar, doncs, la pervivença de la cultura nacional i projectar-la cap al futur, amb mitjans moderns i innovadors és el repte principal de la cultura catalana avui.

Uns objectius ambiciosos en el terreny de la cultura i els mitjans de comunicació i informació han de partir d'una anàlisi acurada de la societat catalana d'avui, del seu potencial creatiu, del marc econòmic i administratiu en què es mou. Així, la nova divisió territorial, amb la constitució dels consells comarcals i la desaparició futura de les diputacions, fa indispensable adequar la política cultural a aquest nou marc, per tal d'assegurar, d'aquesta manera, uns serveis culturals bàsics a cada comarca i unes facilitats de comunicació i transport per beneficiar-se de les manifestacions que es produeixen a la capital. I aquí cal precisar el paper de cada administració, en els pressupostos, gestió i competències culturals.

Cal una política d'estímul al sector privat perquè col·labori en la potenciació i sosteniment d'iniciatives culturals, preveient, alhora, les desgravacions fiscals o exempcions d'impostos que siguin pertinents i que es corresponguin amb les dimensions de l'obra cultural patrocinada. La cultura no pot ser, per més temps, una cleda reservada a una minoria, sinó que ha de conèixer un procés de socialització en el qual els grans mitjans de comunicació de masses juguen un paper fonamental, sobretot pel que fa a la població adulta. D'altra banda, no pot ajornar-se, per més temps, la imprescindible coordinació de l'acció escolar i l'activitat juvenil amb el món de la cultura, entesa aquesta en tota la seva diversitat de continguts i de formes d'expressió.

Una concepció global de la cultura com la que defensa ERC és evident que no pot considerar cultura «nacional» altra cultura que no sigui la que es manifesta arreu dels Països Catalans i amb la llengua catalana com a vehicle lingüístic. En aquest terreny les possibilitats de desenvolupament de propostes i de realització de projectes són immenses i molt poc o gens utilitzades. La creació d'un espai cultural nacional és objectiu bàsic de tota política cultural que es vulgui, realment, nacional. Per això cal aprofitar al

màxim les possibilitats —insuficients clarament, però escassament explotades fins ara per l'administració actual— que conté l'actual ordenament jurídic. Així, tant la constitució espanyola, com els estatuts d'autonomia de Catalunya i les Illes Balears contemplen, amb intensitats diverses, àmbits d'actuació conjunta, d'establiment de convenis, d'accions concretes de cooperació que poden prendre els Països Catalans com a marc natural de la cultura comuna. El suport inequívoc a l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat Catalana d'Estiu, la concepció clara de TV3 com un element definidor de fronteres sòcio-culturals, l'ajut a les entitats que, de temps treballen en aquesta direcció (Òmnium Cultural, Acció Cultural del País Valencià, Obra Cultural Balear, etc.) són mesures que cal prendre de manera ja immediata. En són, a més, una conseqüència lògica de la signatura del Tractat d'Unió que, a l'entorn de l'idioma comú, ERC proposa que signin i constitueixen totes les administracions de tots els territoris de llengua catalana.

La política cultural nacionalitzadora que ERC proposa no té res a veure, doncs, amb l'autosatisfacció d'una gestió estrictament administrativa o amb la conservació d'un determinat patrimoni col·lectiu, sinó que, a partir de les transformacions profundíssimes que ha ocasionat la nova revolució tecnològica, ha d'establir, alhora, una política de xarxes i serveis, així com una política de continguts.

Aquesta política cultural que ERC proposa es fonamenta en uns principis que han de ser explicitats amb tota la claredat possible. En primer lloc, l'ús preferent de la llengua pròpia d'aquest país, en tots els processos i circuits de la cultura i la comunicació, és al mateix temps premissa fonamental i estratègia bàsica, de manera que el paper del castellà i l'anglès, segons els àmbits, haurà de resituar-se en funció de l'ús efectiu de la llengua catalana a cada moment. A més, l'hàbit còmode i fàcil de la importació de serveis i productes, tan sols pot ser frenat posant els mitjans perquè es produeixi un esforç general que afavoreixi la creació cultural pròpia i el control dels mecanismes de producció de la cultura, des de Catalunya mateix. Lluny de l'isolament i el provincianisme, l'adquisició de cultura exterior ha de fer-se a partir de l'apropiació i no pas d'una difusió massiva que culmina en un consumisme indiscriminat. Les pràctiques culturals i comunicatives han de fugir del consum individual i la dispersió cultural i, contràriament, han de promoure la participació col·lectiva, la integració, la intercomunicació. La col·laboració de tots els Països Catalans torna a ser, novament, necessària per sostenir un espai català de comunicació que serveixi de marc natural per on vehicular la producció i circulació de béns i serveis culturals.

D'altra banda, una política cultural democratitzadora ha d'estimular la prestació del màxim nombre de serveis, amb la voluntat de satisfer les expectatives dels grups i persones, assegurant canals d'expressió i donant su-

port a les innovacions de cada moment. No es tracta, doncs, de disposar de molts serveis culturals, sinó de garantir que aquests, i els béns corresponents, no estiguin a l'abast d'un sol sector social, professional o ideològic, sinó del conjunt dels ciutadans. Les línies mestres d'aquesta política democràtica han d'anar, per tant, en tres direccions simultànies:

- a) Alta cultura: suport a la investigació i a l'experimentació en tots els camps de la cultura, sobretot aquells on el resultat pugui ser ja més òptim (disseny, art en general, traducció recíproca, etc.), però també en els altres (ciència, nova tecnologia...); transparència i control democràtic dels dispositius i organismes bàsics de la cultura (sistema d'ajuts, subvencions, beques, etc.); divulgació del saber.
- b) Cultura de masses: Promoció dels serveis i sistemes de propietat pública, per assegurar-ne el control social; assegurar un ús adequat del català en aquest àmbit; actitud competitiva de cara a l'exterior, produint també per a l'exportació.
- c) Cultura popular: independència de gestió i decisió dels diversos grups, sense intervencionisme administratiu en la producció i difusió; suport a les formes de recepció que comportin una actitud activa i d'interrelació; ajut financer i tecnològic que permeti una creativitat en totes les àrees, sense dirigismes.

Les mesures concretes que ERC proposa per a una política cultural, efectivament nacional i democràtica són les següents:

- a) Premsa: reforçament de la premsa a Catalunya, ús didàctic de la premsa a l'escola, campanyes publicitàries prolongades per crear i/o enfortir l'hàbit de lectura, ajuts econòmics a les empreses periodístiques i a la premsa mitjana i petita, en concepte de difusió, innovació tecnològica, etc.; centres de recursos de distribució, impressió i fotocomposició, destinats a la premsa local i comarcal; suport al reciclatge i formació dels professionals; ajut a la premsa en català i a la catalanització progressiva de les publicacions.
- b) Llibre: Campanyes de sensibilització cap a la lectura; promoció de fires i certàmens comercials; promoció de la lectura a l'escola; facilitats a la creació; protecció dels drets d'autor i traductor; ajuts oficials a la producció editorial; diversificació de la producció en sintonia amb l'evolució de la societat; política de crèdits i subvencions a les empreses editores per a la seva renovació tecnològica; ajut a l'exportació; campanyes de promoció internacional; bonificacions en el preu del paper; desgravacions fiscals en la producció de béns culturals; suport decidit a la

presència del català en tots els àmbits (llibre de quiosc, d'ensenyament, best-sellers televisius i de masses, ajut al llibre català independentment del lloc de la seva edició, etc.).

- c) Ràdio: aprovació d'una legislació restrictiva per als traspassos i vendes de la propietat de les llicències d'emissió, per assegurar presència catalana en ona mitjana; pressupostos adients a les emissores institucionals en català, assegurant-ne la recepció en tot el domini lingüístic; creació d'una emissora pública catalana en O.M.; suport a les iniciatives públiques dels ens locals, per a les quals cal bastir un marc legal adequat; suport a la catalanització de les emissores ja existents; creació d'un Centre de Formació i Reciclatge de Locutors, en llengua catalana; mesures proteccionistes en l'emissió de música i cançons en català.
- d) Teatre: suport al Teatre Nacional de Catalunya, com a marc obert a les experiències dels grups més destacats del país i de fora; ajut institucional a l'activitat teatral a comarques, assegurant-hi la presència de muntatges, allà on es disposi d'instal·lacions adients; racionalització de les subvencions a companyies i locals, garantint-ne la màxima rendibilitat social i artística; promoció internacional del teatre català.
- e) Televisió: conversió de TV3 en l'autèntica televisió nacional catalana, amb una concepció que pels continguts i l'àmbit natural d'emissió abasti tots els Països Catalans; creació del segon canal de la Televisió de Catalunya; catalanització de la segona cadena de la Televisió Espanyola, íntegrament; presència de TV3 a les instàncies europees de televisió (UER, UIT...) amb totes les conseqüències; estímul a les televisions locals: ampliació de l'horari d'emissió de TV3, amb programació matinal.
- f) Cinema: ús de la televisió com a via també utilitzable per a l'explotació comercial; mesures proteccionistes que obliguin a l'emissió d'un nombre determinat de films en català a les sales d'exhibició del país; ajuts al rodatge de films; política de crèdits per a les empreses productores; campanyes de promoció internacional del cinema en català; creació d'una distribuïdora de cinema català; doblatge de pel·lícules al català i subtitulatge; ajuts a les dobles versions català-castellà, amb l'exhibició als Països catalans de la versió catalana; estímul a la formació dels nous professionals.
- g) Vídeo: Desplegament de l'ús del vídeo a tots els nivells de l'ensenyament; reconversió de la indústria cinematogràfica en audiovisual per obtenir més rendibilitat comercial; regulació legislativa de l'activitat video-gràfica; ajuts per a la catalanització del vídeo domèstic; difusió interna-

cional del vídeo català; facilitats per rebre els films en català emesos per TV als videoclubs.

- h) Indústria discogràfica: suport a la infraestructura tècnica de la indústria discogràfica a Catalunya; assegurar l'emissió dels productes discogràfics catalans per la xarxa de mitjans de comunicació; consideració de discos i cassettes com a béns culturals i supressió de l'impost de luxe, com els llibres; mesures legislatives per a la protecció de la indústria discogràfica, encaminades a revertir a la pròpia indústria, els intèrprets i els compositors; convenis amb els establiments comercials per a la difusió de música d'autors catalans; potenciació de l'educació musical a l'escola; suport als cantants en llengua catalana i atenció a la promoció de tot tipus d'estil (rock, pop, salsa, etc.)
- i) Patrimoni artístic: difusió del patrimoni artístic nacional a través dels mitjans de comunicació públic i l'escola; mesures legislatives per fixar les obligacions i els drets dels propietaris o gestors de béns patrimonials, a través de la Llei del Patrimoni artístic de Catalunya; ajuts institucionals a l'estudi, la conservació i la difusió del patrimoni artístic; assegurar la utilització pública del patrimoni nacional, amb exempcions fiscals i desgravaments per als seus propietaris; conversió dels museus en centres actius i vinculats a la vida cultural del seu entorn, amb el suport institucional pertinent; atenció preferent al patrimoni natural; mapa arqueològic de Catalunya.
- j) Patrimoni escrit i documental: Xarxa de biblioteques de Catalunya, a l'alçada d'un país europeu, sòlidament configurada arreu del país; promoció de les biblioteques de barri i escolars; convenis de col·laboració amb les biblioteques de titularitat privada, assegurant-ne l'ús públic; creació del Registre General de Biblioteques; extendre al conjunt del país la xarxa d'arxius comarcals iniciada; Llei del Patrimoni Escrit i Documental de Catalunya.

Per dur endavant aquestes i altres propostes cal un pla d'acció institucional que tingui en compte els objectius següents:

- Creació de la Direcció General de Mitjans de Comunicació.
- Creació de l'Institut Nacional d'Audiovisuals.
- Creació del Ballet Nacional de Catalunya.
- Creació de l'Orquestra Simfònica Nacional.
- Creació de l'Hemeroteca Nacional.
- Creació de l'Agència Catalana d'Informació (ACI).
- Creació de la Videoteca nacional.
- Creació de l'Arxiu Fotogràfic de Catalunya.

Pel que fa a l'organigrama intern del Departament de Cultura de la Generalitat és ja inajornable la creació d'un Gabinet d'Estudis i Acció Cultural, el qual tindria com a primera mesura urgent la confecció d'un inventari de la infraestructura i l'activitat cultural pròpia o generada per les diverses administracions, així com l'estudi de la despesa pública en matèria cultural, per tal de detectar l'estructura real de la política cultural i analitzar-ne la situació de cada sector.

Amb la voluntat d'assegurar la més àmplia participació social és necessària la institucionalització d'un Consell Nacional de Cultura, de caràcter assessor i consultiu, on s'aplegui la màxima representació del món de la cultura (creació, difusió, indústria cultural) dels Països Catalans.

3.2.2.2. Política lingüística

L'objectiu inequívoc d'una política lingüística nacionalitzadora ha de ser situar el català com a llengua comuna, real i necessària per a la vida normal de tota la societat catalana, assegurant la primàcia territorial de la llengua pròpia, sense ambigüitats polítiques, ni dubtes institucionals, començant per l'exemple que han de donar tots els organismes administratius i els seus responsables.

Per a això, cal entendre tots els territoris de la comunitat lingüística com a àmbit natural i global, no sols d'estudi, recerca i anàlisi científica, sinó també com a marc de l'acció i la planificació normalitzadores, objectius que exigeixen la coordinació estable de les diverses institucions dels Països Catalans.

Una nova i decidida empena a la normalització lingüística ha de saber aprofitar, amb habilitat, les possibilitats legals que ofereix el concepte de «llengua pròpia» contingut a l'estatut d'autonomia, possibilitats fins ara insuficientment explotades per l'administració catalana.

La modificació de les actituds i els usos lingüístics dels ciutadans necessita la intensificació de la normalització de l'idioma en tots els camps, sense excepció, així com un comportament exemplificador de les autoritats democràtiques que serveixi de model públic en totes les seves actuacions.

La manca d'una comunicació de masses en català, l'ús desigual de la seva situació a l'ensenyament, la presència quasi inexistent en terrenys com el cinema, el vídeo, la discografia o la informàtica, la intervenció de l'estat en la regulació dels cossos de funcionaris, i en la seva designació al marge de la realitat plurilingüística, i els intents constants de fragmentació dialectal de l'idioma són factors que requereixen mesures conseqüents i urgents de caràcter resolutori.

Les possibilitats de normalització del català, i la creació d'unes condicions que comportin la necessitat social del seu coneixement, ultrapassa el territori estricte del Principat de Catalunya i afecta la resta dels Països Catalans, l'estat espanyol i la comunitat internacional. Així, ERC, considera:

Primer: Principat. A més de les possibilitats que dóna la Llei de Normalització Lingüística, el fonament legal d'on ha d'extreure's la voluntat política per avançar en la normalització real del català es troba en l'article 3 de l'estatut on s'estableix el caràcter de «llengua pròpia» per al nostre idioma nacional. Les mesures que ERC presenta en aquest àmbit són aquestes:

- a) Concepció de la política lingüística com una acció de caràcter global, supradepartamental, que ha d'afectar la totalitat de l'administració i de la societat catalana. Per això cal una Direcció General de Política Lingüística independent de qualsevol conselleria, adscrita a la Presidència de la Generalitat i amb funcions interdepartamentals, per damunt de la sectorialització estrictament cultural que li dóna la seva pertinença al Departament de Cultura.
- b) Creació del Consorci per a la Normalització Lingüística, constituït per la Generalitat i les institucions dels diversos ens locals (municipis, consells comarcals, diputacions). El Consorci acollirà els Serveis Municipals de Català, els Centres de Normalització Lingüística i la xarxa de cursos de català per a adults, canalitzada a través d'Escoles de Català. Tindrà al seu càrrec la contractació del personal necessari per a la realització de les seves tasques.
- c) Augment notable dels recursos destinats a normalització lingüística, tant en personal, com econòmics i materials.
- d) Creació de l'Oficina dels Drets Lingüístics, amb delegacions que cobreixin tot el territori de Catalunya, on canalitzar institucionalment la informació jurídica i tècnica sobre els drets lingüístics dels ciutadans, així com les queixes en relació a l'incompliment de les lleis i disposicions normalitzadores i a les dificultats en la seva aplicació concreta.
- e) Campanyes de divulgació de l'extensió real del domini lingüístic i de l'índex de població, en comparació a altres llengües quantitativament semblants (danès, suec, etc.), per tal d'evitar projectes regionals infructuosos, concepcions fragmentades i actituds d'inferioritat lingüística.
- f) Presència del català, indispensable i no inferior a la de cap altra llen-

gua, en totes les activitats, manifestacions, iniciatives o materials patrocinats o fets amb la col·laboració de la Generalitat (fires, simposis, exposicions, jornades, edicions, etc.).

- g) Assegurar l'ajut als congressos internacionals celebrats a Catalunya per garantir, amb traducció simultània inclosa, l'exposició de ponències i comunicacions en català, així com una presència, digna d'una llengua pròpia, en tots els actes, particularment els protocolaris.
- h) Elaboració d'un Pla d'Ensenyament de Català (oral, escrit i especialitzat) que afecti la totalitat de treballadors de la Funció Pública, càrrecs polítics inclosos, amb concreció de calendari i mitjans, a partir de la valoració dels llocs de treball dels funcionaris, de manera que tots estiguin en condicions d'exercir plenament les seves funcions.
- i) Intensificació del control d'efectivitat dels cursos de reciclatge de català per a funcionaris, amb incentius professionals per als que aconseguixen un nivell suficient i satisfactori, segons el lloc de treball (català oral i/o escrit).
- j) Exigència pràctica de coneixement del català en la selecció i l'admissió de funcionaris i obertura d'expedients a aquells que, de manera regular i reiterada, incompleixen les lleis en aquest camp.
- k) Facilitats d'accés a cursos de català per a aquelles persones que aspirin a esdevenir funcionaris de la Generalitat i vulguin preparar-se adequadament.
- l) Realització de proves de llengua catalana, amb caràcter eliminatori, en totes les oposicions i concursos a places docents a Catalunya, per assegurar el coneixement de les dues llengües oficials per part dels mestres, com es demana també als alumnes.
- ll) Rigorositat en l'obligatorietat de complir les normes vigents en matèria lingüística a l'ensenyament (dedicació horària, programació, qualitat, nivells de coneixement).
- m) Supressió de l'exempció de català com a recurs per solucionar els casos d'arribada d'alumnes de fora del domini lingüístic i substitució per mesures com ara classes intensives d'acolliment durant el primer curs, etc.
- n) Exigència de l'ús del català en les transaccions, contractes, convenis, escriptures, informes, dictàmens, projectes, on intervinguin qualsevol dels organismes de la Generalitat.

- o) Preparació de plans sectorials de normalització lingüística per al món patronal i sindical, empreses industrials, comercials i de serveis, establiments de crèdit, assegurances, immobiliàries, publicitat, joventut, immigració, escoles de conduir, etc.
- p) Catalanització del sector turístic, per tal de fomentar el coneixement, l'aprenentatge i l'interès per l'idioma als visitants de fora. Creació d'un servei destinat a normalitzar la nomenclatura i el contingut de les guies, mapes, catàlegs i publicitat d'agències de viatge, tan nacionals com estrangeres, així com edició de llibres, tríptics, fullets, etc.
- q) Edició de manuals de conversa i vocabularis bàsics bilingües, en català i amb les equivalències en les principals llengües europees: català-anglès, català-espanyol, català-francès, català-alemany, català-italià, català-holandès, etc.
- r) Promoció de la participació catalana en les noves tècniques de traducció i interpretació, i mesures legals per a protegir-la.
- s) Suport a la catalanització de la indústria discogràfica, del cinema (realització, doblatge i subtitulatge), del video i de la informàtica.
- t) Iniciativa legislativa per obtenir, de manera gratuïta i ràpida, la correcció dels cognoms catalans que es troben encara amb una grafia errònia en els seus assentaments.

Segon: Països Catalans. La disposició addicional cinquena de l'estatut de Catalunya fa referència a la col·laboració en accions «per al foment i desenvolupament del patrimoni cultural comú» (...) «amb altres comunitats autònomes i províncies». Així mateix, l'estatut balear s'hi refereix en la disposició addicional segona del seu estatut quan parla de «convenis de cooperació i relació que es considerin oportuns per tal de salvaguardar el patrimoni lingüístic comú». Aquest fonament legal obre les portes a la realització de les propostes següents:

- a) Creació d'un organisme comú a tots els Països Catalans, amb representants institucionals de tots els territoris, per coordinar i impulsar el coneixement general i l'ús regular de l'idioma. Aquest Tractat d'Unió té el precedent en l'experiència entre Bèlgica i Holanda pel que fa a la llengua neerlandesa que els és comuna.
- b) Campanya de difusió de la unitat de la llengua i del seu àmbit territorial,

compatible amb les varietats dialectals i els seus noms populars.

- c) Política educativa sobre unes bases comunes a tots els Països Catalans, on amb un currículum docent d'elaboració conjunta s'asseguri l'ús general i prioritari del català, el coneixement d'un mateix marc de referències socioculturals, acompanyat d'un sistema de provisió de places d'ensenyament que beneficiï i no obstaculitzi el procés normalitzador.
- d) Campanya de divulgació de l'abast de la comunitat lingüística, semblant a d'altres d'un àmbit similar (danès, suec...), per enfortir la consciència de normalitat idiomàtica sense complexos d'inferioritat.
- e) Creació d'un espai català de comunicació, com a marc de reconeixement i afirmació de la identitat col·lectiva: màximes facilitats tècniques per a la captació de la ràdio i televisió de Catalunya a la resta de l'àrea lingüística; política informativa, de programació, de continguts, publicitària i d'atenció dialectal que compregui tots els Països Catalans; creació d'un segon canal de la Televisió de Catalunya i d'una emissora institucional de ràdio en ona mitjana.
- f) Reconeixement de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) com a màxima autoritat acadèmica i potenciació de les seves activitats arreu dels territoris, per tal de complir adequadament la seva missió, preferentment establint els criteris lingüístics en l'ús del català i l'actualització i adaptació permanent de l'idioma a les exigències de cada època.
- g) Acceleració del procés de definició d'un estàndard fonètic divulgat a través dels mitjans de comunicació i dels diversos nivells d'ensenyament.
- h) Reculls de locucions, frases fetes, modismes i mots de les grans zones dialectals per ser vehiculats al conjunt de la comunitat lingüística, atesa la seva recessió actual.
- i) Divulgació de les professions que, per l'extensió de l'àmbit lingüístic, poden tenir millors oportunitats de desenvolupament arreu dels Països Catalans: ensenyants, periodistes, escriptors, traductors, etc.
- j) Creació de l'Escola Judicial, la qual haurà d'incloure en els seus plans l'ensenyament de la llengua catalana i el llenguatge jurídic català, amb l'objectiu que els futurs jutges, fiscals, secretaris de l'administració de justícia i funcionaris judicials, en general, reuneixin els requisits indispensables de capacitat professional per exercir plenament les seves funcions.
- k) Celebració periòdica de reunions entre les diverses cambres parlamen-

tàries de tot el domini lingüístic, per analitzar problemes comuns, adoptar mesures conjuntes i cercar punts de coincidència bàsica en el llenguatge parlamentari, amb el suport de tots els partits polítics.

- l) Creació d'una comissió tècnica paritària, amb representants nomenats per cada govern autònom, per elaborar un pla de mesures conjuntes prioritàries a presentar a cada institució regional.
- m) Homologació de títols, certificats i acreditacions de llengua catalana, a partir de criteris comuns.
- n) Promoció de jornades, simposis, etc., de formació i intercanvi d'experiències sectorials, entre planificadors lingüístics, ensenyants, periodistes,...
- o) Potenciació d'aquelles activitats i manifestacions que contribueixin al coneixement dels Països Catalans i a les relacions entre els seus habitants: colònies, campaments, intercanvis familiars, viatges organitzats, etc.

Tercer: Estat Espanyol. L'article 3 de la Constitució espanyola assegura que la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques de l'estat «és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció». Com sigui, però, que l'estat no ha desenvolupat, ans al contrari, aquest mandat constitucional, ERC promou l'adopció de les mesures següents, en l'àmbit de l'estat:

- a) Reconeixement explícit i efectiu de la unitat científica de la llengua catalana, independentment de les seves denominacions populars o regionals, circumstància que comença per posar fi a la política de fragmentació idiomàtica menada per l'estat publicant textos al BOE en «català», «valencià» i «baleà».
- b) Finançament del procés de normalització lingüística amb càrrec als pressupostos generals de l'estat, de conformitat amb el mandat constitucional i com a reparació històrica als greuges comesos secularment contra el català.
- c) Elaboració d'una Carta de les Llengües de l'Estat, basada en la realitat plurilingüe i en la igualtat idiomàtica: a) inclusió en els pressupostos de l'estat de partides específiques corresponents a normalització lingüística (respectant les competències exclusives que en el seu territori hi tenen els governs autònoms), Institut d'Estudis Catalans, Universitat Catalana d'Estiu, etc.; b) adequació de tota la legislació sectorial de l'es-

tat, de manera que garanteixi el respecte efectiu als drets lingüístics c) creació d'una càtedra de català a cadascuna de les universitats espanyoles i possibilitats d'estudiar l'idioma a l'ensenyament mitjà, com a llengua optativa en els instituts espanyols d) campanya de sensibilització, a Espanya, de la realitat plurilingüe de l'estat, a través dels mitjans de comunicació i del sistema docent e) presència de la llengua catalana, a càrrec de l'estat, en aquelles manifestacions culturals de projecció exterior, on fins ara s'ha promogut només el castellà (exposicions, jornades, cursets, conferències, serveis a ambaixades i consolats, etc.)

- d) Mesures legislatives per regular l'accés a places de les diverses administracions de persones que coneguin els idiomes oficials de cada territori.
- e) Tracte, almenys igualitari, amb el castellà, de la llengua catalana en els mitjans de comunicació de titularitat estatal i en totes les dependències, organismes i nivells de l'administració de l'estat en territori català. Conseqüentment, doncs, el segon canal de TVE ha de ser íntegrament en català.
- f) Concessió d'un canal específic en català, per als Països Catalans, en l'atorgament de les televisions privades.
- g) Establiment de sistemes fàcils i econòmics de traducció per als ciutadans (traducció jurada).
- h) Extensió del coneixement de l'idioma i la cultura catalanes, a través de cursos a la resta de l'estat, facilitats per a l'aprenentatge de l'idioma als parlamentaris i membres de l'administració estatal, possibilitats d'obtenció d'un certificat acreditatiu de coneixement del català fora dels Països Catalans i relació de centres, institucions i professors que puguin impartir cursos, arreu de l'estat, per a ser difosa.
- i) Realització d'un curset sobre la llengua catalana (història, àmbit territorial, variants dialectals, literatura, ús oficial, vitalitat de l'idioma, etc.) per ser emès a TVE, projectat a les sales de cinema i passat en video a les escoles.
- j) Creació d'un servei de traducció a les Corts espanyoles per atendre-hi, adequadament, la documentació que s'hi presenti en català.
- k) Acceptació de l'ús oral de la llengua catalana en els debats i les comissions, tant al senat com al congrés de diputats, i creació d'un servei de traducció simultània.

- l) Creació, per la Delegació del Govern espanyol a Catalunya, d'un servei gratuït que tradueixi, d'ofici, els documents en català que hagin de ser enviats a Madrid, a algun organisme oficial.
- m) Difusió massiva d'un opuscle plurilingüe, contenint una informació panoràmica bàsica sobre la llengua catalana i el seu status jurídic, per ser repartit a tots els dirigents polítics i sindicals, líders d'opinió, periodistes, empresaris, etc.
- n) Celebració d'actes culturals a l'entorn de la llengua catalana i exhibició d'una exposició específica, en castellà, a les principals ciutats de l'estat espanyol.

Quart: Projectió internacional. La vocació d'universalitat que, des de l'obra de Ramon Llull, ha tingut sempre el poble català, atesa, a més, la seva doble condició europea i mediterrània, així com la necessària relació i contacte amb les llengües i cultures del mateix àmbit geogràfic, exigeixen una política lingüística també de projecció internacional que, per ERC, es concreta en:

- a) Impuls institucional decidit a la consideració del català com a llengua oficial al Consell d'Europa, al Parlament Europeu i a les Comissions Europees, assegurant-hi un equip qualificat de traductors i intèrprets de català.
- b) Elaboració d'un Manifest a favor del català, signat per personalitats europees rellevants, abonant l'objectiu de l'oficialitat del català a les institucions europees.
- c) Establiment de relacions privilegiades amb estats plurilingües com Bèlgica, Iugoslàvia o Suïssa i amb estat unilingüe d'àmbit idiomàtic restringit com Dinamarca, Suècia o Noruega.
- d) Suport institucional i econòmic regular a les associacions catalanòfiles estrangeres o d'àmbit internacional (Anglo-Catalan Society, Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalana, etc.), a les universitats on s'ensenya català i als casals catalans d'arreu del món. Coordinació sectorial per augmentar la presència del català a l'exterior i elaboració d'una relació de centres on estudiar català a l'estranger.
- e) Creació d'un Certificat Internacional de Català, expedit d'acord amb els organismes internacionals corresponents, que garanteixi el coneixement de l'idioma.

- f) Facilitats, amb beques i borses de viatge, per als estudiosos que desitgin venir a Catalunya a aprendre'n la llengua i augment, a l'interior del país, de cursos i oportunitats pensats per a aquesta finalitat.
- g) Edició d'un butlletí periòdic, en diversos idiomes, sobre la realitat lingüística i cultural catalana, adreçat a universitats, biblioteques nacionals, ambaixades i consolats, principals mitjans de comunicació de tot el món, persones interessades, etc.
- h) Promoció de la participació, en congressos i jornades internacionals, del màxim de ponències i assistents que divulguin la realitat lingüística catalana.
- i) Gestions per obtenir que els plans de TV per satèl·lit tinguin present un tractament específic per al català.
- j) Afiliació i presència del català en els organismes internacionals de terminologia, traducció, interpretació, etc.
- k) Organització d'una exposició sobre la llengua catalana, preparada en diversos idiomes, per ser present en els fòrums internacionals més destacats.
- l) Realització d'un curtmetratge sobre la realitat lingüística catalana i la seva contribució al patrimoni cultural de la humanitat, per ser retransmès en televisions estrangeres.
- m) Creació, a les principals ciutats del món (Brussel·les, París, Londres, Roma, Toquio, Los Angeles i Nova York) d'una Oficina d'Informació Catalana, que contingui la informació bàsica sobre els Països Catalans, des de tots els punts de vista (Cultural, econòmic, turístic, etc.) amb un banc de dades, una biblioteca i hemeroteca bàsiques, etc.

3.2.2.3. Ensenyament

La qualitat de l'ensenyament ha d'ésser un objectiu primordial en el guiatge de la corresponent política governamental en aquest sector. ERC, des d'un punt de vista general, incidirà en:

- a) impulsar mesures per la dignificació de l'ensenyament, en particular el públic, a tots els seus nivells;
- b) resituar la significació social dels títols universitaris, subjectes en aquest

moment a una veritable inflació com a conseqüència d'uns hàbits que identifiquen títol-treball-nivell social;

- c) organitzar un sistema operatiu, pel que fa referència a plantejaments burocràtics, que agilitzi el funcionament, simplifiqui el tràmit i adequi els continguts a les necessitats reals de la societat d'avui;
- d) tipificar, justament en aquest sentit, les titulacions relatives a les noves professions, i,
- e) programar, dins del corresponent control parlamentari, els aspectes materials del Sistema Educatiu en el doble aspecte d'habilitació de recursos i de racionalització dels equipaments disponibles i en projecte.

Aquests criteris programàtics, en el benentès que el sistema educatiu convencional per ERC va de pre-escolar als reciclatges post-universitaris, parteix del següent model pel que fa a l'Educació Pre-Escolar i Bàsica:

- a) Una escola pública desburocratitzada i de qualitat, on es potenciïn els equips escolars i es consolidin els consells municipals i comarcals.
- b) Una escola privada lliure i sense privilegis, que desapareixin les subvencions indiscriminades.
- c) Homologació amb els pressupostos d'ensenyament de la C.E.E. tant en la qüestió salarial com en la distribució del temps acadèmic.
- d) Continguts pedagògics^Normalització lingüística (Obtenció de la catalanització definitiva a l'Escola Primària i Secundària); Programa d'Inmersió (destinació d'un pressupost especial d'ajut a la catalanització; mesures de reforç a les escoles d'immersió; garantir el reciclatge en horari laboral als mestres no reciclats; degut seguiment i assessorament tècnic d'aquestes escoles; pressupostos suficients per a la investigació i l'elaboració de programes d'immersió); extensió de la catalanització i immersió a totes les escoles o zones escolars rurals de Catalunya; educació integral (activitats físiques; música i plàstica; ètica i política bàsiques).
- e) Reforma educativa (ensenyament gratuït dels 0 als 18 anys i obligatori dels 3 als 16; reforma educativa amb garanties de serietat, de participació i de rigor tècnic; creació d'un cicle de 12-16 anys i dotar-lo d'equip, infraestructura i mitjans específics).
- f) Formació permanent del professorat (reciclatge, seminaris i cursos dins

de l'horari laboral. Un cop assolida la jornada continuada, aquestes activitats tindran lloc a les tardes; en tot cas, gratuït pels professors que realitzin aquesta activitat).

- g) Llei de menjadors escolars (delimitació de responsabilitats; l'administració se n'ha de fer responsable com una activitat més de la institució escolar oï com a servei social real; enllaçar-ho amb els horaris intensius pel que fa a les activitats que s'haurien de preparar a les tardes quan es fa jornada continuada).
- h) Necessitats Urgents: organitzar colònies i sortides culturals com a activitat docent normal; llei de protecció civil i penal pels professors en la seva labor; contractació de personal especialitzat a aquelles escoles o zones escolars rurals que tinguin alumnes d'integració; eliminació de barreres arquitectòniques; reposició i tramesa de nou material didàctic a les Escoles Públiques de Catalunya o zones escolars rurals (material didàctic en general, material de laboratori, material d'educació física); dotació i mitjans necessaris per subsanar les mancances de l'escola actual sobretot a les grans zones industrials i de major densitat demogràfica; totes les escoles o zones escolars rurals han d'estar dotades de suficient personal (administratiu, especialitzar en assessorament psico-pedagògic, professors de formació física, professors de música i plàstica); dotació de la infraestructura necessària a tots els centres escolars per al desenvolupament digne de la tasca educativa; potenciar les «zones escolars» a les àrees rurals per mitjà d'un marc legal i unes dotacions de material i personal que possibiliti a les escoles petites associar-se per tal de poder prestar els mateixos serveis que les escoles completes i urbanes (laboratoris, professors de suport, administratius, etc...).
- i) Jornada Continuada. Consideració de la possibilitat de la implantació de la jornada continuada; assegurar la infraestructura necessària per a l'activitat de tipus creatiu durant les tardes; el procés seria progressiu començant per aquells centres que ho sol·licitin al Consell Escolar i que reuneixin les condicions mínimes exigibles.
- j) Modernització dels continguts docents.
- k) Potenciació de les escoles de formació de mestres amb plena autonomia en la gestió de les mateixes procurant que la seva ubicació comarcal cobreixi tot l'àmbit del país.
- l) Catalanitat i catalanització dels continguts educatius. Història de Catalunya. Obligatorietat per a tots els centres de la seva inclusió en dos cursos d'EGB.

I en relació a l'Ensenyament Mitjà i Formació Professional, d'acord amb aquestes bases:

- a) Unificació del primer grau de la FP i el BUP en el sentit de propugnar una segona ensenyança única i plural alhora. Així es respecta el fet vocacional dels alumnes sobre el qual s'articula el seu interès i la seva responsabilitat, garantia d'una educació eficaç i ordenada.
- b) L'opció del Tronc Comú implicaria la integració dels cossos docents (BUP, FP), i, evidentment, una consideració igualitària entre els professors de pràctica i teoria que actualment imparteixen la FP.
- c) Establiment d'uns nous estudis en fonament en l'aprenentatge. Estudis de contingut eminentment pràctic de dos anys de durada i lligats pel que fa a la seva programació, a les necessitats objectives dels diversos sectors productius, dins de cada conjuntura. Aquesta opció cobriria aquells alumnes que han acabat la Bàsica i de moment no volen continuar els estudis teòrics i per raons personals, socials o familiars se senten atrets vocacionalment per l'aprenentatge d'un ofici o per uns estudis eminentment pràctics.
- d) Remarcable potenciació de la formació professional pròpiament dita. És a dir, una formació professional eminentment tecnològica, que vindria a constituir el que avui s'anomena FP-2, dels 16 als 19 anys, a la qual podrien optar aquells alumnes que haurien cursat una segona ensenyança tecnològica i que s'hauria d'articular amb les escoles tècniques superiors.
- e) Reforçament i extensió de les Escoles d'Arts i Oficis. Expansió de l'aprenentatge artístic i musical. També expansió de l'Educació Física.
- f) Autoritat de la Generalitat sobre tot el sistema establert a Catalunya.

I, en fi, en allò concernent a l'Ensenyament Superior, els punts que defensa ERC són els següents, en el ben entès que en aquest àmbit l'esforç de dignificació és absolutament necessari i urgent:

- a) Adeqüació dels continguts de l'Ensenyament Universitari a les necessitats reals (durada i titulacions).
- b) Caracterització legal del primer cicle amb opció del diplomat universitari amb les corresponents possibilitats d'exercici professional reconegut.

- c) Especialització, amb continguts moderns, del tercer cicle i del doctorat.
- d) Major presència de la Universitat a l'entorn. Potenciació de les relacions Universitat-Empresa i Universitat-Societat.
- e) Programació racional de la descentralització territorial de l'ensenyament universitari, als nivells de diplomant, llicenciat i doctorat.
- f) Potenciació de la recerca bàsica i de l'aplicada. Assumpció i creació de competències estatutàries al respecte i catalanitat del CSIC i organismes annexes.
- g) Obertura al món. Sistema d'intercanvis i d'estudi a nivell docent i discent.
- h) Sufficiència de recursos per l'ensenyament superior. El govern no es pot inhibir de les penoses condicions d'ensenyament, investigació a la Universitat i de les exigües condicions de vida del professorat. En aquest sentit, ERC proposarà la creació d'un Fons de Dignificació Universitària que contribueixi a millorar aquests aspectes, permeti també una major comunicació i sobre tot faciliti als cossos docents universitaris unes majors possibilitats i oportunitats de nivells de vida competitius d'acord als nivells intel·lectuals i de respectabilitat social que els hi correspon. Anualment es proposarà al Parlament, el debat parlamentari, la dotació concreta d'aquest Fons per la seva gestió pel Consell InterUniversitari i les agències executives de les Universitats, sota requeriments d'intervenció comptable a posteriori.

Dins d'aquest ordre de consideracions de l'ensenyament, ERC determinarà igualment el tractament adequat que avui exigeix l'Educació Especial.

En aquesta direcció, es determina el següent:

- a) El poder tindrà cura de crear Centres d'Educació Especial, els quals han d'ésser públics, gratuïts, de qualitat, amb professionals especialitzats i, en tant que sigui possible, en català.
- b) Els deficients físics o psíquics han de gaudir dels mateixos drets dels altres nens i han d'integrar-se en la societat de manera racional per mitjà de l'escola, però amb una integració que conti amb la realitat específica de cada escola o centre.
- c) Es competència del poder públic la creació i manteniment de centres

de recuperació per a nens impedits físicament, amb dificultats de llengatge, etc..., que han d'ésser gratuïts, de qualitat, amb professionals especialitzats. En el cas dels impedits psíquics caldrà tenir cura de la llengua materna.

3.2.2.4. Sanitat

Igualment que en l'apartat anterior —Ensenyament— les qüestions relatives a la política sanitària, rellevants en si mateixes, tenen a la Catalunya d'avui un interès addicional, car les seves mancances seculars necessiten impulsos complementaris dins l'objectiu del reequilibrament territorial, pel que fa a disposar, particularment al món comarcal, d'estàndards més elevats de confortabilitat sanitària.

Des d'aquesta perspectiva, ERC continua defensant que l'objectiu final de la política sanitària ha d'ésser crear un sistema sanitari que vagi no només al guariment de la malaltia sinó que incideixi en la preservació de la salut. En aquest sentit, cal enfortir l'Educació Sanitària a Catalunya, d'acord amb aquests plantejaments:

- a) És impossible pensar en una societat futura en la qual els adults adoptin el que es defineix com a conductes saludables, si prèviament no han estat oferts a tots els nivells, des de les primeres etapes de la infància, uns models de conducta i educacionals que facin que en el futur el ciutadà segueixi les normes que el portaran cap el gaudiment del que l'OMS entén com a estat saludable; és a dir, físic, social i mental.
- b) Convé la promoció i posterior coordinació de programes de Promoció de la Salut, dins la xarxa assistencial, tot considerant: Pla de vacunació; Protecció materno-infantil; Planificació familiar; Prevenció de la subnormalitat; Prevenció del tabaquisme, drogodependència i alcoholisme, control d'aliments, informació sobre la qualitat sanitària dels aliments, dietètica, etc. coordinada amb la política; defensa del consumidor. Sanitat laboral. Sanitat escolar.

En relació als aspectes estructurals i organitzatius, ERC defensarà la consolidació del Mapa Sanitari, fixant prioritaris —atès el ja indicat del desequilibrament territorial— i presentant iniciatives parlamentàries de reconducció financera que s'adeqüin a aquesta finalitat. Així:

- a) Expansió d'Hospitals Comarcals.
- b) Integració dels diferents Hospitals Municipals i de Patronats para-muni-

cipals dins d'una xarxa única d'assistència mèdica pública de Catalunya.

- c) Regionalització i comarcalització de tots els serveis sanitaris mitjançant la creació d'Àrees Sanitàries dins l'actual Ordenació Territorial. Aquesta organització ha de permetre una gestió descentralitzada, desburocratitzada i participativa.
- d) Creació dels Consells d'Àrees que permetrà la participació en la gestió dels usuaris professionals sanitaris de la demarcació.
- e) Coordinació dels Serveis d'Urgències domiciliàries amb els dels Hospitals, tant en l'àmbit municipal com comarcal.
- f) Garantir, gràcies a la concertació entre els diferents nivells de l'administració pública, l'existència de serveis de salvament urgent, trasllat i ingrés de malats a centres assistencials en cas de situacions greus, emergències i catàstrofes.
- g) Programar que els Hospitals Comarcals a més de fer la tasca assistencial que els és pròpia, siguin els centres de reciclatge i formació continuada de tot el personal sanitari: metges, A.T.S..., que treballen a la comarca.

En relació, al seu entorn, als diferents nivells d'Assistència Sanitària, a més de deixar de banda la discussió teòrica sobre models sanitaris per endinsar-se a la problemàtica de fet i resoldre-la, ERC establirà el següent:

- a) A nivell de l'Assistència Primària. Cal millorar i en certs aspectes reestructurar els continguts humans, i tècnics d'aquest nivell. Perquè és aquí on es dona el primer contacte del pacient amb el metge; acte que en aquests moments ve donat per les prestacions que s'efectuen a nivell dels mòduls (en el cas de les consultes de medicina general i pediatria) i en els grans ambulatoris (en el cas de les especialitats tant consultives com de proves diagnòstiques). Així, aquests serveis que són insuficients i van essent substituïts pels CAPS (centres d'assistència primària que no solucionen la veritable problemàtica assistencial. Si en el cas dels Mòduls, tant pacient com metge es trobaven ofegats i incapacitats per la massificació, en el CAP l'únic que assoleix és una despersonalització de la relació metge-malalt transformant-se en un sistema assistència de prolongació de consultes externes hospitalitàries. El sentit real del que és i ha d'ésser la medicina de capçalera —de llarga i anomenada tradició al nostre país— s'està perdent, en detriment del servei que es presta i que es mereix el ciutadà. ERC, en conseqüència defen-

sa la continuïtat i consolidació del metge de capçalera, dins dels requeriments d'actualització que obliguen el temps que vivim.

- b) També a aquest nivell es generalitzarà el sistema de visites concertades amb tots els CAP com a mesura inicial per acabar amb la masificació a les consultes i amb les llargues cues que han de patir els malalts. Igualment es generalitzarà l'ús de la Història Clínica única dins de cada CAP fent funcionar bé al mateix temps els serveis d'Arxiu. S'organitzarà la participació del personal i dels usuaris en la gestió, propiciant que a les Junes de Govern hi hagin representants dels municipis. Es crearan comitès de control de qualitat a cada CAP i s'aprofundirà en la millora dels Serveis d'Anàlisis Clínics i de Radiologia. També s'incorporaran les tasques d'Educació Sanitària, prevenció i promoció de la salut i l'atenció de l'infermeria a domicili. Progressivament s'anirà implantant l'augment de dedicació horària dels metges que permeti una medicina integral i una part del temps serà dedicat a l'assistència, clíniques, estudi, educació a la població. Convenen campanyes especials per a grups de població d'alt risc així com incorporació d'Assistents Socials als CAP.
- c) Pel que fa a Serveis d'Urgència al nivell de l'Assistència Primària, donada l'actual situació insatisfactòria en que es troben els mateixos ERC planteja la seva reorganització, al menys per paliar els colapses en l'atenció i l'exigua qualitat de la prestació.
- d) Quan a la medicina hospitalària que a nivell tècnic ofereix condicions de treball acceptable, resulta deficitària en les condicions ambientals en que es desenvolupa (la tasca del metge i la manca d'homogeneïtzació dels serveis mèdics en els diversos indrets del país). També es produeixen llargs torns d'espera per part dels sotmesos a accedir a les intervencions quirúrgiques de grau mitjà amb la conseqüent ansietat que ocasiona. En gran part, tot aquest estat de coses ve donat pel desajustos a nivell d'Assistència Primària i que per tant convé substancialment d'encarrilar com abans s'ha indicat.
- e) Igualment ERC promourà la integració de l'atenció a la salut mental, dins de la xarxa d'assistència, procurant sigui feta al màxim en règim ambulatori. Programes d'atenció i rehabilitació de l'alcoholisme i toxicomanies; millores dels centres de rehabilitació existents. S'impulsarà un programa d'atenció sanitària a la tercera edat, per a donar una assistència mèdica-social específica a aquest grup de població i programes sectorials de lluita antituberculosa, d'atenció als cancerosos, atenció integral als diabètics, de lluita contra malalties reumàtiques.

- f) També ERC potenciarà la Investigació. Sense una política de recerca que no tingui en compte l'estatus propi i diferenciat de l'investigador serà difícil qualsevol tipus d'avenç en el camp de la medicina científica que vulgui competir amb els països del nostre entorn. La situació actual de la investigació és insatisfactòria, tant a nivell farmacològic com mecanicista per la qual raó hem d'anar a caure a les patents estrangeres.
- g) ERC, propugna la intensificació de les mesures en el terreny del sanejament ambiental i de la salubritat. Control del medi ambient, pol·lució atmosfèrica; vibracions i sorolls. Control dels aliments. Control de les Aigües de proveïment públic. Control de les zones de bany, platges, piscines... Radiacions ionitzants. Residus líquids i clavegueres. Residus sòlids.

Cal finalment remarcar, amb tot l'èmfasi, que la Sanitat, en definitiva, el tractament de la Salut, té per ERC la consideració bàsica de bé públic. Per tant, conseqüents en el principi que els béns públics han d'estar atesos pel Sector Públic, ERC s'oposa a tota fórmula de privatització hospitalària i assistencial.

3.2.2.5. Serveis Socials i Acció Pública

A les societats d'avui, ben apreses determinades lliçons de la història i amb preocupació evident pel futur a mig termini, tot allò que convencionalment han constituït els àmbits d'actuació del sector públic, des de fa un temps ha entrat en profunda consideració. Les fórmules seculares d'intervenció i dirigisme per part dels governs persisteixen encara, si bé d'acord amb models subtils, però no per això menys poderosos. Dins de la consideració de totes aquestes polítiques com un tot, l'anomenat «Estat-benefactor» ha entrat en crisi. De fet, més amb allò que afecta a les caracteritzacions de tipus conceptual, que no pas el ventall d'actuacions instrumentals.

I és que, en la perspectiva ja llunyana de les revolucions polítiques del segle XIX i el discurs reiteratiu del segle XX, els nous temps preludien una síntesi en la qual ni l'individualisme egoista ni l'estatisme dogmàtic no hi tenen cap mena de futur. Aquesta síntesi comença a nodrir-se a bastament de tot allò que suposa la solidaritat, dins d'una societat amb nivells creixents de confortabilitat social i estàndards més rellevants de cultura.

D'aquesta manera, dins el marc dels serveis socials i de les accions pròpies dels governs, cada vegada queden més limitades les seves actuacions a la posada en pràctica de polítiques compensatòries a favor d'aquells sectors de la societat que, per dir-ho d'alguna manera, queden relativament en-

darrerits tant a nivell material com també a nivell de frustració psicològica. Aquesta configuració de tipus complementari que gradualment van reservant-se els governs, limita òbviament la seva omnipresència tan pròpia d'aquestes últimes dècades. I així, la concepció d'un Estat mínim, davant l'impuls de les ideologies que defensen la difusió del poder, esdevé una fita que introdueix les pautes d'un neo-libertarisme, el qual es constitueix com la clau de volta de la síntesi de futur.

En aquest sentit, i atès el caràcter marcat d'etapa de transició de l'època actual, el disseny dels serveis socials i l'acció del govern es fonamenta en la circumstància que davant la divisió entre béns privats i béns públics, ha de ser només en el domini d'aquests últims en els quals ha d'intervenir el sector públic. Ara bé, convé de tenir-ho molt present, avui el concepte de bé públic ha experimentat profundes modificacions. Perquè la seva naturalesa no només ha de comprendre els seus ingredients intrínsecs sinó tot allò que pot influir sobre el benestar social. Per tant, des dels aspectes convencionals de les llibertats individuals, de l'ensenyament, de la sanitat, de l'assignació del lleure, fins a les categories de la qualitat de vida, factors ecològics, defensa de la natura, passant per la protecció dels drets de la persona, de l'afavoriment decidit del principi d'igualtat d'oportunitats, de les diferents formes de convivència, del pacifisme etc..., tot això, caracteritza l'àmbit nou dels béns públics. I és en aquest sentit on convindrà centrar com objectiu aconseguible per a l'orientació del govern en aquest camp.

Dins doncs d'aquest escenari que es va formant, ERC fixarà el seu horitzó programàtic i pel que fa al corresponent àmbit convencional defensarà bàsicament mitjançant iniciatives legislatives, el següent:

Primer, Ordre Públic i Seguretat. Garantir la seguretat dels ciutadans i fer-ho des de requeriments propis d'una Nació de debò, mitjançant, com ja s'ha assenyalat, un Model Nacional de Policia de caràcter substitutori. Perquè des de Catalunya i per Catalunya sigui un fet la seguretat dels ciutadans i de llurs institucions. Convé estendre la presència de la nostra policia arreu del territori degudament coordinada amb les d'àmbit local. Una presència que ha de ser activa a les ciutats i al món rural i incidir, ultra els aspectes ordinaris, en les grans xacres de la societat d'avui. Perquè les forces de seguretat, a més a més de coercitives, han de ser també correctores. En efecte, convé una acció contundent en la lluita contra la drogoa. Perquè en bona part la droga és un factor desencadenant de la delinqüència. I al marge dels aspectes assistencials i de rehabilitació exposats en altres parts d'aquest Programa, convé una acció pròpia de les forces d'ordre públic per combatre'n el tràfic i el corresponent comerç. També s'ha d'incidir sobre les derivacions socials de l'alcoholisme i de tot un seguit de circumstàncies addicionals (tabaquisme, sorolls, provocacions de tràfec, hostilitat

al carrer, ghetsos, sectes, vagància, organitzada, etc...) D'acord amb tot això ERC presentarà al Parlament resolucions reguladores de l'Ordre Públic en relació a aquests aspectes.

Segon, Justícia. També s'ha dit abans. S'ha de disposar del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. I en els aspectes funcionals, malgrat la inexistència de competències directes, vetllar i col·laborar per una administració de justícia més ràpida i eficaç. En l'àmbit de les atribucions pròpies, s'ha de redefinir el Sistema Penitenciari de Catalunya, en tot allò que comporten els aspectes d'àmbit funcional i organitzatiu, les condicions dels centres i la dignitat que com a persones s'ha de tenir pels presos. Igualment pel que fa a la protecció de menors, el mapa de centres penitenciaris de Catalunya, a part del sistema de finançament, ha de restablir-se tenint en compte les necessitats objectives, però també les prerrogatives dels ciutadans de les àrees afectades. Pel que fa a la Protecció Civil, s'han d'habilitar tal com ara estan les coses, competències paral·leles respecte de l'Administració Central i donar carta de naturalesa en l'execució dels corresponents programes als Consells Comarcals. La prepotència dels Governos Civils en aquest tema, a més d'impròpia, dificulta la indispensable acció social d'aquest servei. En els aspectes normatius d'aquest àmbit i pel que fa a les minories ètniques ERC defensa que la Generalitat n'estableixi el corresponent Registre, tot aplicant les recomanacions dels Organismes Internacionals Especialitzats i, quan s'escaigui, les derivades de criteris humanitaris. I pel que fa a la prostitució, es defensa llibertat per tot allò que no perjudiqui els altres, regulant-ne en aquest sentit les corresponents conductes per combatre la discriminació.

Tercer, Joc. Aquesta és una qüestió que ha adquirit proporcions extraordinàries. Durant la Primera Legislatura ERC va demanar que s'exercissin les corresponents competències. No es va pas fer, amb el que això implicava d'avantatge addicional per l'abusiva implantació de les màquines escurabutxaques. Durant la segona legislatura, en canvi, i com a conseqüència de la implantació, per l'Administració de l'Estat, de la Loteria Primitiva, llavors el govern de la Generalitat a correu i comptant amb la garantia d'una majoria absoluta al Parlament, va reglamentar el joc a Catalunya. És va fer de pressa i malament. Amb irregularitats evidents i aspectes, encara ara, les explicacions dels quals no són prou satisfactòries. Però tot això de banda, allò que resulta particularment negatiu d'aquesta política és el següent. Primer, un esforç publicitari desmesurat tan més lamentable com pel fet que és promocionat institucionalment des del govern. Això va en contra del que explícitament disposa la Llei reguladora del joc a Catalunya, puix el que provoca és una propaganda que incita a jugar, al mateix temps que una difusió atípica dels punts de venda en contra de la seva localització en llocs especialitzats. Segon, el fet, al nostre entendre molt greu, rau en què

els rendiments del joc no reverteixin íntegrament a favor de la Generalitat i en canvi se'n beneficien uns particulars. Qüestió aquesta insòlita, ja que el normal seria que aquests ingressos, prou importants quantitativament, s'ingressin a les arques de la Generalitat per endagar, polítiques tendents a compensar diferents desequilibris i en definitiva millorar el benestar social. En conseqüència ERC, mitjançant totes les iniciatives legislatives que facin falta, sotmetrà al Parlament el replantejament d'aquesta situació, reconduint aquests dos aspectes negatius i, en definitiva; viabilitant una nova Llei del Joc a Catalunya.

Quart, Tercera Edat. En altres punts del Programa s'exposen plantejaments concrets en relació a aquest tema (jubilacions, ensenyament de l'experiència adquirida, foment de la relació, marc assistencial, etc...). Des del punt de vista estricte dels Serveis Socials, ultra una política d'equipaments, gestió d'aquests i distribució territorial, ERC defensarà, perquè és de justícia després de tota una vida de treball, un sistema digne de pensions a partir de la quantia del salari mínim interprofessional i, en aquest sentit, l'exempció de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques. ERC presentarà al Parlament una iniciativa en aquest sentit, per ésser presentada davant les Corts espanyoles que són, en definitiva, qui tenen ara com ara la competència corresponent. També es plantejaven els substractes, en el marc d'un debat més ampli, relatius a les consideracions al dret a l'eutanàsia a partir del testament vital, així com la normativa addient per a la donació d'òrgans.

Cinquè. Control del Sòl i Habitatge. Ja s'ha indicat que en el procés de creixement econòmic d'aquest últim temps, el subsector de la construcció hi juga un paper destacat. Això torna a motivar unes fortes tendències especuladores tant pel que fa al sòl urbà (primera i segona residència) com també al sòl industrial. Amb independència de les actuacions pròpies de la política sectorial al respecte, des de la vessant dels serveis socials, convé que els poders polítics actuïn en aquest camp de manera més decidida. Donat l'actual sistema de distribució de competències; la coordinació administrativa és absolutament indispensable. És per això que ERC presentarà al Parlament una iniciativa legislativa per a la coordinació en aquest camp de les polítiques municipals i autonòmiques, l'objectiu primordial de la qual sigui contribuir a disminuir l'actual procés especulatiu i a generar en aquest context uns habitatges dignes, una programació objectiva del sòl industrial i un seguiment de les opcions relatives a les segones vivendes, tant des del punt de vista del plantejament urbanístic d'acord amb les competències pròpies, com amb les facilitats creditícies i financeres per a restauracions i rehabilitacions.

Sisè, Seguretat Social. Dins de les competències que ara es disposen de gestió, ERC plantejarà la corresponent reorganització d'acord amb un mo-

del adequat a les necessitats de Catalunya. I des d'accions pròpies de trametre iniciatives legislatives a les Corts Generals, ERC plantejarà novament l'eficàcia del sistema de cotització, el qual s'ha de cobrir per la doble via de l'ingrés directe i la participació en els Pressupostos Generals de l'Estat, car una relativa disminució gradual és necessària davant els reptes competitiu europeus. En el model propi d'adequació a la realitat catalana, és necessari d'introduir-hi noves regulacions respecte a l'ús de productes farmacèutics així com estendre les accions mèdiques i quirúrgiques a tot el ventall de les malalties existents. El Servei de la Salut de Catalunya ha de ser un exemple d'eficàcia i humanitarisme. Addicionalment convidrà afegir-hi també el sistema de prestacions pecuniàries pel treball domèstic familiar, recollint iniciatives avui vigents a les societats internacionals més avançades i previ un debat ampli de l'estament afectat i dels col·lectius de defensa de la dona.

Setè, Circulació. També dins d'aquest dins d'aquest marc d'actuacions públiques, s'han de fixar criteris ordenadors de les situacions, cada vegada més caòtiques que comporta la circulació. Dins les tasques legislatives del Parlament, ERC hi presentarà propostes d'actuació al respecte, a partir, entre altres punts, de la fixació del preu del transport públic en funció del cost social; de la programació urbanística i d'habitatges per la previsió de places d'aparcament; i, per la millora dels transports col·lectius, particularment a les àrees urbanes, per afavorir i incrementar els seus serveis en substitució, en la circulació ordinària, dels mitjans de propietat privada.

3.2.2.6. Joventut

L'ordenament de la política de joventut que preconitza ERC parteix de dues consideracions. Primer que la joventut conegui Catalunya i el seu marc institucional, per participar-hi, millorar-lo i rebre'n els beneficis que se'n deriven. Segon, la problemàtica de la joventut requereix un tractament multidepartamental, atès la diversitat d'aspectes que l'afecten.

Així, les actuacions que defensarà ERC són les següents:

- a) Coordinació administrativa.
- b) Participació de les organitzacions juvenils en el disseny dels plans, el seu control i seguiment.
- c) Pluralisme, compromís amb la realitat nacional catalana i europea.
- d) Facilitat per a la integració i cohesió social de tots els joves.

e) Oferiment d'una ampla xarxa de serveis.

Sota aquests principis i vist el panorama actual de la política de la joventut seguida pel govern, es planteja la necessitat d'una Conselleria de Joventut (o un ens especialitzat dins l'Administració Institucional) per pal·liar la disfunció de serveis, el desgavell administratiu i la desinformació regnant. Una Conselleria de Joventut que agruparà diferents temes i sectors. En particular:

- a) Cultura. (Cultura a l'abast de tothom i per tant, reconsiderar les actuals carregues tributàries que pesen sobre aquestes activitats així com sobre les associacions que la fomenten; política d'ajuts àmplia per les entitats d'aquests tipus perquè puguin per si mateixes realitzar els seus programes d'activitats; creació a cada Consell Comarcal d'una infraestructura bàsica en locals polivalents; promoció d'intercanvis culturals i convenis entre tots els territoris de llengua i cultura catalana i amb l'exterior; potenciar la descentralització cultural, en l'actualitat molt concentrada a Barcelona.)
- b) Prestacions socials i assistencials. (Sistema d'ajuts i gratuïtat en els serveis públics bàsics per tot jove que ha finalitzat estudis i busca la primera feina; cobertura sanitària; potenciació de l'ensenyament públic i gratuït en el nivell primari i secundari; política universitària de beques perquè la disparitat de fortuna no suposi desigualtat d'oportunitat; creació d'una xarxa d'atenció mínima per a drogadictes i toxicomaniacs amb centres de crisi, permanentment oberts; pla integrat d'urgències i ampliació de les unitats de desintoxicació i oferta ambulatoria així com revisió de concepte de guarició fins a la recuperació total del drogodependent; assistència a mares solteres; política d'informació sexual i planificació familiar; regulació de l'avortament amb llibertat de consciència i gratuïtat assistencial.)
- c) Drets Civils. (Objecció de consciència; igualtat sexual; facilitar els tràmits legals de la denúncia de la dona agredida i protecció adients en cada cas; reconsideració, en la situació actual, del servei militar, amb una durada de sis mesos, partida en funció del treball o estudis, elecció de destinació i percepció del salari mínim interprofessional.)
- d) Reequilibrament socio-econòmic del territori. (Política d'ajuts per l'estabilitat, confortabilitat i repoblament de zones de muntanya, amb facilitats d'infraestructura, assistencials i financeres per les respectives instal·lacions, tot primant les cooperatives de joves.)

Dins de les tasques d'aquesta actuació interdepartamental, impulsar la

conscienciació social, desde perspectives responsable i solidàries, del paper de la joventut com esperança d'un futur millor.

3.2.2.7. Esport

ERC, conscient de la importància de l'esport i de l'educació física en el desenvolupament integral de la persona, tot seguint la seva tradició de lluita per la millora de la qualitat de vida, considera irrenunciable el dret dels ciutadans a l'exercici de l'activitat física i de l'esport.

En aquesta línia, ERC proposarà un seguit de mesures i accions legislatives que afectaran l'ensenyament de l'educació física i a la promoció de l'esport tant en la seva vessant escolar, com en la tal nivell i de lleure. També, ateses les circumstàncies del moment, les consideracions relatives als Jocs Olímpics.

Aquestes propostes legislatives es concreten així en:

Primer. El·laboració d'una nova llei de l'esport, a través d'un ampli debat amb tots les parts afectades i que respongués bàsicament als següents criteris:

- a) Definició no restrictiva del paper de les administracions locals en el desenvolupament de la llei.
- b) Potenciació dels Consells Comarcals de l'esport convertint-los en els òrgans de planificació i coordinació de les iniciatives en el camp de l'activitat física, l'esport i el lleure dels municipis de la comarca per tal d'optimitzar la utilització dels recursos existents i generar-ne de nous.
- c) Garantir el dret dels ciutadans a una plena ocupació del lleure, utilitzant l'activitat física i l'esport.
- d) Garantir a tot infant i jove la possibilitat de desenvolupar les seves capacitats des de l'escola fins a l'esport de nivell, donant suport econòmic als Programes de les Federacions Esportives Catalanes tot demanant que els mateixos responguin a criteris científics i a objectius realistes. En aquest sentit es proposarà al departament d'Ensenyament l'establiment de règims d'estudis experimentals que permetin la compatibilització dels estudis i l'entrenament del rendiment.
- e) Integració de l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya dintre l'estructura universitària catalana, en la fórmula que permeti la seva autonomia financera i de gestió. En aquest sentit es prendran les mesures

necessàries per tal que l'INEF de Catalunya, es converteixi en una Institució al servei, tant de l'esport català com del sistema educatiu, desenvolupant la seva capacitat d'investigació mitjançant iniciatives i programes d'aplicació pràctica tant en el món esportiu com educatiu.

- f) Ordenació de l'estructura de instal·lacions i equipaments esportius a Catalunya que tindrà caràcter prioritari i urgent. D'aquesta manera, el procés s'iniciarà per una planificació comarcal que serà encomanada als Consells Comarcals creats per aplicació de la LOT. Aquesta planificació es recollirà en un Pla d'instal·lacions i equipaments que tindrà el caràcter de Pla Territorial Sectorial, amb concordància amb els propòsits del Fons de Solidaritat. En el procés de planificació intervindran també els tècnics esportius.
- g) Creació del Consell Nacional de l'Esport, com a òrgan màxim de l'esport a Catalunya.

Segon. En el camp específic de l'ensenyament relacionat en l'educació física i l'esport, ERC proposarà:

- a) El·laboració i aplicació immediata d'un pla d'equipaments mínims pels centres escolars públics que permetin realitzar l'ensenyament de l'educació física i la pràctica esportiva amb dignitat des de l'ensenyament pre-escolar fins l'universitari.
- b) Equiparació salarial dels professionals de l'educació física, tant a nivell d'agregats de batxillerat interns, professors universitaris i d'altres situacions contemplades dins de l'ordenació legal.
- c) Incorporació dels professionals de l'educació física (licenciats, mestres especialitzats, etc.) dins de l'ensenyament bàsic tant a nivell de pre-escolar com d'EGB, creant les places necessàries segons el nombre d'unitats escolars.
- d) Potenciació mitjançant Convenis que permetin la utilització de les instal·lacions escolars fora d'horaris lectius amb prioritat per l'APAS, Ajustaments, Clubs i Entitats, etc., que permetin rentabilitzar al màxim les instal·lacions des d'un punt de vista educatiu, esportiu i social a la vegada que signifiquin un benefici pel propi centre.

Tercer. Jocs Olímpics. La celebració a Barcelona dels Jocs Olímpics 1992, ha de significar la difusió al món de la nostra realitat nacional. L'Olimpiada cultural ha d'ésser instrument bàsic per la difusió de l'imatge de la Catalunya Nació. Per això, ERC, recolzarà la participació de les Entitats Cíviques

i Culturals catalanes en la confecció del programa d'Actes de l'Olimpíada Cultural i en el seu desenvolupament i vetllarà des del COOB 92 per tal que:

- a) S'asseguri la presència del català en totes les àrees dels jocs, en condicions d'igualtat amb la resta de llengües oficials.
- b) I així ja des d'ara una línia d'informació cap als mitjans informatius internacionals, per tal d'aconseguir la realitat nacional de Catalunya.
- c) Es doni suport a qualsevol iniciativa popular que permeti la participació d'equips nacionals catalans en els Jocs Olímpics (Comitè Olímpic Català).
- d) S'assegurin que el cost econòmic dels jocs no signifiquin un endeutament de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya.
- e) S'eviti qualsevol irregularitat o mala gestió en l'utilització dels recursos decapitants a tots els contribuïents en les diverses àrees del joc: econòmiques, urbanístiques, esportives, instal·lacions, mass media, etc.

3.2.2.8. Nivell i qualitat de vida i medi ambient

Com reiteradament s'ha assenyalat, són objectius fonamentals d'ERC, amb la consecució de majors nivells de benestar social, incidir en una millora en la confortabilitat de la vida i en la disminució de les desigualtats entre persones i entre les diferents àrees del territori. Des d'un punt de vista acadèmic, els factors que conceptualment condicionen el nivell de vida, tenen a veure amb l'atur i les seves manifestacions i també amb la inflació i la conseqüent pèrdua del nivell adquisitiu de la moneda. Les polítiques correctores en aquest sentit que ERC proposa ja s'han indicat en altres parts del Programa, com també s'han indicat les iniciatives relatives a la defensa dels consumidors, qüestió aquesta igualment important pel que fa al nivell de vida.

De tot això però, convé de no oblidar-ho, el marc conceptual correspon en molts aspectes al domini de l'Administració Central. En canvi, en el camp on la Generalitat pot incidir més clarament és en la millora de la qualitat de la vida, aprofitant els desplegaments propis en matèria de medi ambient, urbanisme, sanitat, etc... En efecte, la lluita contra la destrucció del medi natural, la contaminació ambiental o l'equilibri ecològic se situa, així, en un primer pla. D'altra banda, la incidència sobre l'ordenament territorial i urbanístic ha de tenir com a principal impulsor la seva contribució a la qualitat de vida i als seus efectes sobre el medi natural. La desconcentració urbana, l'equilibrament territorial, l'ajut a zones deprimides, l'equiparació de les for-

mes de vida entre zones rurals i urbanes poden ésser exemples d'aquest tipus d'actuació. Tanmateix proposem posar la màxima atenció a la localització industrial, sobretot de les indústries contaminants o perilloses, i ens oposem rotundament a l'actual concentració de centrals nuclears al sud de Tarragona, efectuada sense tenir en compte una distribució territorial d'aquestes indústries molt més igualitària en el conjunt del territori de l'Estat.

Programàticament ERC impulsarà el següent:

- a) control rigorós i ampli dels atacs al medi natural;
- b) estudis d'impacte ecològic de projectes d'instal·lacions industrials, urbanístiques, etc.;
- c) compliment estricte de les prescripcions que es desprenen d'aquests estudis i seguiment del procés;
- d) política de tractament de residus sòlids a tres nivells (xarxes de tractament físico-químiques per reduir residus industrials d'alta toxicitat; i, abocadors controlats);
- e) potenciació de l'actual Junta de Residus, per informar i assessorar respecte de l'establiment de tecnologies adients així com fomentar el reciclatge de materials i residus entre diferents empreses;
- f) vigilància de boscos, incrementant els agents d'inspecció i els mitjans al seu abast;
- g) defensa i recuperació dels alzinars i altres boscos autòctons, com a millor sistema de protecció davant incendis, erosió i desertització;
- h) impuls d'una nova legislació a favor de l'esmerçament i desenvolupament de les fonts energètiques renovables, com energia del futur;
- i) capacitat de control i seguiment de les centrals nuclears i previsions de desmantellament en funció de criteris de racionalitat econòmica i previsió de risc per l'utilització;
- j) control i registre radiològic eficaç;
- k) efectiva desnuclearització del territori (trens radioactius i residus nuclears);

- l) protecció del mar (depuradores, sanejament residus fecals, impedir la neteja de vaixells prop de la costa);
- m) protecció dels aiguamolls, amb la seva integritat com a ecosistema i també evitant la seva reducció per moviments especulatiu.

En aquest ordre de consideracions, atenció especial mereix la posada en pràctica d'una política de gestió de les aigües. Perquè en la situació actual dels recursos naturals de Catalunya, l'aigua hi té un lloc rellevant. És un recurs fonamental, en la doble perspectiva del problema humà i condicionant del progrés per tant, atesa la seva escassetat relativa i també la seva desigual dotació a nivell territorial, és imprescindible que avui els poders posin en pràctica una eficient política d'aquest tipus en totes les seves facetes (recurs escàs, problema humà, ús socio-econòmic, preservació de la natura).

ERC, ja va exposar a la legislatura anterior un programa en aquest camp, que manté, sota aquestes particularitats:

- 1) Consideracions territorials: la classificació, ús i capacitats de les terres; els estudis geològics i altres per a recerca de recursos; i, les consideracions d'ordre econòmic, financer, legal i administratiu adients.
- 2) Consideracions de programació: subministrament d'aigua, domèstic i industrial; irrigació de les terres; generació hidroelèctrica; control de riuades; conservació de la pesca i vida animal salvatge; usos recreacionals; control de la qualitat de les aigües i de la salinitat; possibilitats de navegació desenvolupament econòmic; i, drenatges, conservació del sòl, erosió, sediments, i plagues d'insectes.
- 3) Consideracions de definició: (en relació a la influència contaminadora) la superació de la capacitat d'autorregulació dels sistemes ecològics propis del riu o llac, de forma que els seus efectes siguin irreversibles; i, la inhabilitació de l'aigua per als seus usos normals requerint controls i tractaments sensiblement superiors als que la composició original de l'aigua hagués necessitat.
- 4) Consideracions de política de gestió: fixació d'objectius per part del sector públic; planificació de tots els recursos (aigües subterrànies i aigües superficials); aplicació dels criteris de recomanació dels organismes internacionals especialitzats; administració de conques hidrogràfiques com a unitat natural de gestió (cooperació entre Comunitats i anul·lació de fronteres entre Estats, d'acord amb la Recomanació C/78.77 Final de 22 de setembre de 1987 de la O.C.D.E.) programació d'inversions ne-

cessàries amb repercusió general i parcial d'acord amb els beneficis de la millora individualitzada segons el sistema tributari existent; reglamentació de sancions, amb primera instància de caràcter de rehabilitació

- 5) Consideracions ambientals programació d'abocaments; mesures de seguiment i control; vigilància i reglamentació pel que fa a les aigües costaneres, abocaments continentals i abocaments de vaixells.

3.2.2.9. Drets de la persona

Introduir en la concepció del conjunt de polítiques de govern, les implicacions pròpies dels Drets de la Persona, constitueix una reivindicació permanent d'ERC. Perquè, la defensa d'aquests drets i la denúncia de qualsevol cosa que hi atempti, és tasca primordial de tota opció pròpia d'una esquerra conscient i moderna.

Convé significar que per ERC la defensa dels drets de la persona no s'ha pas d'entendre com la defensa de l'individualisme egoïsta, com la defensa de l'individu per damunt del bé comú. És compatible amb la consciència de lluita social, amb la dinàmica impulsora del cooperativisme, i de la solidaritat.

Des d'aquest punt de vista, s'ha de posar èmfasi amb la defensa dels drets que s'oprimen; en la lluita contra l'explotació de l'home per l'home, i de l'home per l'Estat. Ha de ser clara la denúncia contra els Estats, els partits i les ideologies que, en invocació dels drets humans, afavoreixen la violència, la tortura, l'extorsió, l'opressió i l'explotació. Els drets de la persona s'han de respectar, sigui quina sigui la seva convicció, tot combatent la discriminació per motivacions socials, racials, de sexe, de salut, d'edat, o de creences.

Així, ERC demana que es tingui present en tot cas i amb tota circumstància de la política catalana, el desenvolupament de la carta dels Drets Humans, amb tot allò que ens afecta com a persones i com a poble.

Èmfasi especial mereixen aquelles qüestions d'urgent solució, com les bosses de pobresa, atemptats a la salut, agressions al medi, a la seguretat dels ciutadans, a la manca de dignitat laboral i social, tercera edat i, en definitiva, a tot allò que faci referència a la marginació o a l'oblit voluntari. Reconeixement i equiparació a tots els efectes legals de les diferents formes de convivència.

A cada nivell d'ensenyament. Educació no sexista, no confessional, no mi-

litarista, no elitista. Informació i formació no discriminatòria sobre l'homosexualitat, objecció de consciència, la lliure elecció de la pròpia imatge, de pensament, la igualtat de drets i oportunitats d'ambdós sexes, dels joves i dels infants, la lliure elecció d'estudis i vocació laboral, i, en fi, sobre l'autodeterminació de persones i pobles.

Candidats per la circumscripció de Barcelona

- 1 Joan Hortalà i Arau
- 2 Josep Lluís Carod-Rovira
- 3 Àngel Colom i Colom
- 4 Josep Palmarola i Nogué
- 5 Francesc Permanyer i Ripoll
- 6 Constantí Mas i Soler
- 7 Emmanuela Betlla i Montaner
- 8 Francesc X. Casassas i Miralles
- 9 Miquel A. Saura i Salvadó
- 10 Núria Vilar i Camprubí
- 11 Francesc Segarra i Murla
- 12 Josep Juan i Rosell
- 13 Carles Baeza i Escobedo
- 14 Creu Velasco i Sánchez
- 15 Florenci Besora i Torredelot
- 16 Martí Soler i Fernández
- 17 Ramon Teixidó i Pla
- 18 Antoni Peix i Garcia
- 19 M. Núria Arman i Gascón
- 20 Josep M. Civis i Balasch
- 21 Frederic Forest i Gili
- 22 Enric Tuloc i Casases
- 23 Sebastià Homs i Padrisa
- 24 Salvador Ricart i Esplugas
- 25 Josep de Marfà i Vila
- 26 Alfred Arnau i Juli
- 27 Ramon Nonat Xena i Pareta
- 28 Eduard Miret i Pérez
- 29 Josep M. Pera i Baldà
- 30 Àngel Font i Catalan
- 31 Jordi Benavides i Planas
- 32 Josep Boladeras i Font
- 33 Eugeni Guarch i Puig
- 34 Joan Masuet i Puxeu
- 35 Núria Garbaccio i Ascaso

- 36 Pere Subirana i Samitier
- 37 Xavier Altadill i Peiró
- 38 Roger Gausachs i Ramond
- 39 Ramon Minoves i Romagosa
- 40 Xavier Bosch i Garcia
- 41 Josep Pere Garsaball i Farrarons
- 42 Joan Garcia i Xuclà
- 43 Jordi Mestre i Bas
- 44 Antoni Jordana i Gazulla
- 45 Francesc Llorens i Solanilla
- 46 Amadeu Ribodigo i Cabezas
- 47 Miquel Nogueras i Pujol
- 48 Francesc Berruezo i Altarriba
- 49 Joan Vintró i Madorell
- 50 Rut Carandell i Rieradevall
- 51 M. Teresa Forn i Pol
- 52 Pau Solà i Ysuar
- 53 Joan Carles Farreras i Bagan
- 54 Josep M. Duart i Montoliu
- 55 Jaume Vallès i Garreta
- 56 Pere Grive i Martínez
- 57 Lluís Sebastián i Delgado
- 58 Marc Soler i Martínez
- 59 Núria Comas i Güell
- 60 Sebastià Sardiner i Torrentalle
- 61 Griselda Pera i Garrabella
- 62 Ramon Fleta i Martín
- 63 Jordi Font i Orti
- 64 Josep M. Silvente i Aznar
- 65 Albert Badia i Alavedra
- 66 Josep Roura i Planas
- 67 Carles Roch i Cunill
- 68 Francesc Bernadell i Bernaus
- 69 Sergi Abella i Vila
- 70 Àngel Tomàs i Grau
- 71 Antoni Lloret i Bertran
- 72 Manuel Martí i Llinares
- 73 Martí Pascual i Ribas
- 74 Ricard Ballester i Baya
- 75 Alexandra Tomàs i Gómez
- 76 Josep M. Merenciano i Saladrigues
- 77 Francesc Urgell i Soler
- 78 Joan Vallcanera i Gregori
- 79 Joan Homar i Aris

- 80 Manuel Pardo i Sabartés
- 81 Joan Casanovas i Cos
- 82 Salvador Puig i Roca
- 83 Joaquim Puntí i Freixer
- 84 Josep M. Alcoberro i Pericay
- 85 Jesús Prujà i Puig

Candidats per la circumscripció de Girona

- 1 Marçal Casanovas i Guerri
- 2 Joan Casamort i Heras
- 3 Joan Puigcercós i Buxassa
- 4 Lluís Balliu i Subirós
- 5 Narcís Gibrat i Juanola
- 6 Josep Costa i Ricart
- 7 Salvador Juncà Busquets
- 8 Josep Tarrés i Prats
- 9 Maria del Roser Adroher Vallmajor
- 10 Joan Santos i Sánchez
- 11 Adelaida Plana i Bassols
- 12 Josep Adarnius i Allué
- 13 Josep Colomer i Tort
- 14 Pilar Desel i Boadas
- 15 Guillem Martín i Dillet
- 16 Lluís Martínez i Via
- 17 Francesc Dalmau i Norat

Candidats per la circumscripció de Tarragona

- 1 Joan Manuel Sabanza i March
- 2 Ernest Benach i Pascual
- 3 Josep Descàrrega i Alcover
- 4 Ramon Sendra i Vidal
- 5 Francesc J. Cid i Jarque
- 6 Fanny Castell i Castell
- 7 Francesc Trillo i Montaña
- 8 Miquel Maria Farré i Martí
- 9 Maria Montserrat Planellas i Agramunt
- 10 Esteve Folch i Médico
- 11 Josep Boronat i Hidalgo
- 12 Josep Lluís Millán i Masdéu
- 13 Francesca Jové i Latour

- 14 Ignasi Basora i Gallisa
- 15 Josep Siurol i Sardà
- 16 Josep Antoni Papasseit i Pallejà
- 17 Àlvar Busquests i Estivill
- 18 Josep M. Garreta i Cusidó

Candidats per la circumscripció de Lleida

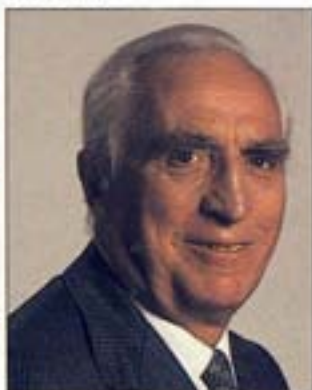
- 1 Miquel Pueyo i París
- 2 Benet Tugues i Boliart
- 3 Salvador Balagué i Esteve
- 4 Teresa Llena i Farrés
- 5 Josep Vila i Santaeulària
- 6 Antoni Comes i Solé
- 7 Maria Dolors Solé i Culleré
- 8 Blanca Aragonés i Ricard
- 9 Eduard Domingo i Coll
- 10 Àngel Bortolo i Pagès
- 11 Victòria Ribera i Ripollès
- 12 Josep Cosconeda i Carabassa
- 13 Josep Lluís Olivé i Gasull
- 14 Vidal Vidal i Culleré
- 15 Víctor Torres i Pereña

BARCELONA

Joan Hortalà i Arau

GIRONA

Marçal Casanovas i Guerri

LLEIDA

Miquel Pueyo i Paris

TARRAGONA

Joan Manuel Sabanza i March